

**በኮቪድ-19 ወረርሽኝ ወቅት
የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ማህበረሰብ
ልዩ የዲ.ሲ.ፕ.ሊ.ን መመሪያ**

መግቢያ

አስተማማኝ የሆነ የኮቪድ-19 ክትባት ወይም ህክምና እስኪገኝ ድረስ ተገቢውን ጥንቃቄ በማድረግ ተዘግቶ የነበረውን የደብረ ማረቆስ ዩኒቨርሲቲ የትምህርትና ስልጠና በመክፈት የተቋረጠውን ትምህርትና ስልጠና እንደገና ማስቀጠል በማስፈለግ፤ የኢፌዴሪ ህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጤና ሚኒስቴር ባቀረበው ምክረ ሃሳብ መነሻ ትምህርትና ሥልጠና ተቋማት በቂ ዝግጅት አድርገው ተገቢ ጥንቃቄዎች በመውሰድ፣ ክልከላዎችንና ግዴታዎችን በማክበር እንዲከፈቱ አቅጣጫ በማስቀመጡ፣ የሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስትር ዩኒቨርሲቲዎች መከተል ስላለባቸው አሰራርና ግዴታዎችና የሚመለከቱ ዝርዝር ጉዳዮች የሚሸፍኑ መመሪያዎች በሚመለከታቸው አካላት ወጥተው እንዲተገበሩ አመራር በመስጠቱ ፡ሁሉም ዩኒቨርሲቲዎች እና የሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ተቋማት መልሰው ሲከፈቱ የሚኖሩ ለውጦችን፣ ተገንዝበው የአሰራር ማስተካከያ እንዲያደርጉ ወጥ መመሪያ ማዘጋጀት በማስፈለግ፡ በሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር በከፍተኛ ትምህርት አዋጅ ቁጥር 1097/2011 መሠረት የደብረ ማረቆስ ዩኒቨርሲቲ የሚከተለውን መመሪያ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 1:- አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "በኮቪድ-19 ወረርሽኝ ወቅት የትምህርትና ሥልጠና ተቋማትና ማህበረሰብ መተዳደሪያ መመሪያ የደብረ ማረቆስ ዩኒቨርሲቲ /2013" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

አንቀጽ 2:- ትርጓሜ

በሌሎች ጸንተው ባሉ የትምህርትና ስልጠና ህጎች ላይ የተሰጡት ትርጓሜዎች እንዳሉ ሆነው ከዚህ በታች ያሉት ቃላት አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጣቸው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ፡-

- 2.1. "ልዩ መመሪያ" ማለት በኮቪድ-19 ወረርሽኝ ወቅት ብቸታ የሚያገለግል መመሪያ ማለት ነው፡
- 2.2. "የትምህርትና ሥልጠና ተቋም ማህበረሰብ" ማለት በከፍተኛ ትምህርት አዋጅ ቁጥር 1152/2011 አንቀጽ 28ና 34 ከተገለጸው በተጨማሪ ተማሪዎችን እንዲሁም በግቢ ውስጥ የሚገኝን ከተቋሙ ጋር ግንኙነት ያለውን ማንኛውንም ሰው ይጨምራል፡፡
- 2.3. "የደብረ ማረቆስ ዩኒቨርሲቲ ማህበረሰብ አባል" ማለት መምህራን፣ ተማሪዎች፣ የአስተዳደር ሠራተኞች ወይም በግቢ ውስጥ የግንባታና ልዩ ልዩ ፕሮጀክት ሥራ የሚሰሩ፣ በቋሚነት የምግብ አቅርቦት ከውጪ የሚያቀርቡ፣ በግቢ ውስጥ ባሉ ሱቆች፣ ሱፐርማርኬቶች፣ ምግብ ቤቶች እና መሳሪያ አገልግሎቶችን የሚሰጡት ሰዎችን ያካትታል፤
- 2.4. "ተማሪ" ማለት በደብረ ማረቆስ ዩኒቨርሲቲ በመደበኛ እና መደበኛ ባልሆኑ የትምህርት መርኃ ግብሮች

ተመዝግቦ በመማር ወይም አጭር ሥልጠና በመውሰድ ላይ ያለ ነው።

2.5. **“ዕጩ ተመራቂ” ማለት** ለመመረቅ የሚያስችሉ ሁሉንም ቅድመ ሁኔታዎች አሟልቶ የምረቃ ሥነ-ሥርዓት እስኪከናወንና የትምህርት ማስረጃ ተሰጥቶት እስኪወጣ ያለ ተማሪ ነው።

2.6. **“ሥነ ምግባር” ማለት** ማንኛውም በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ወይም በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ማህበረሰብ አባላት ወይም ከደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ውጭ ባለ ማህበረሰብ ላይ አዎንታዊ ወይም አሉታዊ ተጽዕኖ ሊያሳርፍ የሚችል ባህሪ ሆኖ በማንኛውም ሁኔታ ሊገለጽ የሚችል ነው።

2.7. **“የዲሲፕሊን ጥፋት” ማለት** በዚህ መመሪያ ወይም በሌሎች አግባብነት ባላቸው ህጎች የተከለከለ ድርጊት መፈፀም ወይም መተባበር ወይም ሲፈጸም እያዩ በቸልተኝነት ማለፍ ነው።

2.8. **“የዲሲፕሊን መመሪያ” ማለት** በከፍተኛ ትምህርት አዋጅ 1152/2011 አንቀጽ 86 ንዑስ አንቀጽ 5 መሠረት በሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር የወጣ የከፍተኛ ትምህርትና ሥልጠና ተቋማት የዲሲፕሊን መመሪያ ነው።

2.9. **“አነስተኛ የዲሲፕሊን ጥፋቶች”** የሚባሉት ለዲሲፕሊን ኮሚቴ ማቅረብ ሳያስፈልግ በዚህ መመሪያ መሠረት ኃላፊነት በተሰጠው አካል የምክር፣ የቃል ወይም የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ የሚያሰጡ የዲሲፕሊን ጥፋቶች ናቸው።

2.10. **“ቀላል የዲሲፕሊን ጥፋቶች”** የሚባሉት ከጽሑፍ ማስጠንቀቂያ እስከ ከባድ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያና እንደአስፈላጊነቱ ማህበራዊ አገልግሎት በመስጠት የሚያስቀጡ ዲሲፕሊን ጥፋቶች ናቸው።

2.11. **“መካከለኛ የዲሲፕሊን ጥፋቶች”** ከአንድ ወሰን ትምህርት እስከ ሁለት ዓመት የሚያስቀጡ (ከትምህር ገበታ የሚያሳግዱ) የዲሲፕሊን ጥፋቶች ናቸው።

2.12. **“ከፍተኛ የዲሲፕሊን ጥፋቶች”** የሚባሉት ከሁለት ዓመት እስከ ሶስት ዓመት የሚያስቀጡ (ከትምህርት ገበታ የሚያሳግዱ) የዲሲፕሊን ጥፋቶች ናቸው።

2.13. **“በጣም ከፍተኛ የዲሲፕሊን ጥፋቶች”** የሚባሉት ከዩኒቨርሲቲው የትምህርት መርቃ-ግብር ሙሉ በሙሉ መሰናበትን የሚያስከትሉ የዲሲፕሊን ጥፋቶች ናቸው።

2.14. **“ኮቪድ-19 ወረርሽኝ” ማለት** በዓለም የጤና ድርጅት በዚህ ስም የሚጠራው ተላላፊ በሽታ ነው፤

2.15. **“ማስክ” ማለት** በጤና ሚኒስቴር ኮቪድ-19 ወረርሽኝን በትክክል ለመከላከል የሚያስችል በፋብሪካ የሚመረት ወይም በቤት ውስጥ የሚዘጋጅ አፍና አፍንጫን ለመሸፈን የሚያገለግል ጭምብል ነው።

2.16. **“አካላዊ መራራቅ” ማለት** የኮቪድ-19 ወረርሽኝ ከሰው ወደ ሰው የሚኖረውን ስርጭት ለመቀነስ ወይንም ለመግታት በሁለት ወይንም ከዛ በላይ በሆኑ ሰዎች መካከል ከአንድ አስከ ሁለት ሜትር ርቀትን መጠበቅ ነው፤

2.17. **“ስብሰባ” ማለት** አራትና ከዚያ በላይ ሆኖ በአንድ ቦታ በአካል መገኘት ነው። ነገር ግን በትምህርትና ሥልጠና ተቋማት ውስጥ የመማር ማስተማሩን ሂደት ለማስቀጠል የመነጋገር፣ ሥልጠና የመስጠት፣ የመወያየት፣ ግንዛቤ የማስጨበጥ፣ ተግባራትን አያካትትም።

2.18. **“ለይቶ ማቆያ” ማለት** የዶርም አገልግሎት ለሚሰጣቸው ተማሪዎች ለኮቪድ 19 በሽታ የተጋለጡ፣ የተጠረጠሩ ወይንም ተመርምረው በበሽታው መያዛቸው ሲረጋገጥ በተቋሙ ግቢ ውስጥ የሚቆዩበት ስፍራ ነው፤

2.19. **“የኮቪድ-19 ምልክቶች” ማለት** በኮቪድ-19 የተያዘ ሰው ላይ ሊስተዋሉ የሚችሉ እንደ ትኩሳት፣ የራስ ምታት፣ የሳል፣ ጣዕምና ሽታን መለየት አለመቻል፣ የጉሮሮ አካባቢ ቁስለቶችና የመሳሰሉ ምልክቶች ናቸው፤

2.20. **“ኮቪድ 19 ፖዘቲቭ” ማለት** በRT PCR ወይም ሌሎች ሻይረሱ በሰውነት ውስጥ መኖሩን ሊያሳዩ በሚችሉ የምርመራ አይነቶች ሻይረሱ የተገኘበት ሰው ማለት ነው፤

2.21. **“ቀላል የኮቪድ-19 ታካሚ” ማለት** በኮቪድ-19 የተያዘ ሆኖ የሳንባ ምች በሽታን ወይም ሌሎች የኮቪድ-19 ከፍተኛ ህመም ምልክቶችን የማያሳይ ታካሚ ነው፤

2.22. **“ፀረ ተህዋሲያን ውህድ” ማለት** ከኮሮና ሻይረስ ጋር ንክኪ ይኖርባቸዋል ተብሎ የሚታሰቡ እቃዎችን ለማጽዳት የሚውል ከአልኮል ወይም ክሎሪን የተዘጋጀ ውህድ ማለት ነው፤

2.23. **“ራስን ማግለል” ማለት** የኮቪድ-19 ንክኪ ያለው ወይም ተጠርጣሪ የሆነ ሰው የወረርሽኙን ስርጭት

ለመግታት ሲባል ከሌሎች ጋር ያለውን አካላዊ ግንኙነት በማቆም ራስን ለይቶ ማቆየት ነው።

2.24. “የተቋም ኃላፊ” ማለት ዩኒቨርሲቲውን በበላይነት የሚመራ ግለሰብ ነው።

2.25. “የተቋም ምክትል ኃላፊ” ማለት ዩኒቨርሲቲውን በምክትልነት የሚመራ ግለሰብ ነው።

አንቀጽ 3:- የጾታ አገላለጽ

በዚህ መመሪያ ውስጥ የቃላት አግባብ አስገዳጅ ካልሆነ በስተቀር በወንድ ፆታ የተገለጸው የሴትንም ፆታ ይጨምራል።

አንቀጽ 4:- የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት

መብቶች፣ የተከለከሉ ተግባራት እና የተጣሉ ግዴታዎች

አንቀጽ 5:- መብቶች

በሌሎች ጸንተው ባሉ ህጎች የተደነገጉ የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ማህበረሰብ መብቶች እንደተጠበቁ ሆነው በዚህ መመሪያ የተገለጹ ክልከላዎችና ግዴታዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ።

አንቀጽ 6:- የተከለከሉ ተግባራት

- 6.1. ዩኒቨርሲቲው የፊት ለፊት ትምህርት መስጠት መጀመር እንደሚችል ከሚመለከተው አካል ቅድመ ሁኔታዎች የተሟሉ ስለመሆኑ ተረጋግጦ ውሳኔ/ፈቃድ ሳይሰጥ እንዲሁም አጠቃላይ የመማር ማስተማር ስራውን በተመለከተ የሚደረጉ የጥንቃቄ እርምጃዎችን ሳያከብር ወይም ሳይከተል ትምህርት መስጠት የተከለከለ ነው።
- 6.2. ማንኛውም የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ማህበረሰብ አባል ኮቪድ-19 እንዳለበት እያወቀ ወይም ከለይቶ ማቆያ አምልጦ ወደ ደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ውስጥ መግባት፣ ከተቋሙ ማህበረሰብ ጋር መቀላቀል ወይም ሻይረሱ ወደ ሌሎች ሰዎች ሊተላለፍ በሚችልበት ሁኔታ ከሌሎች ማህበረሰብ አባላት ጋር መገናኘት የተከለከለ ነው።
- 6.3. የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ማህበረሰብ አባል እንዲሁም ወደ ተቋሙ አገልግሎት ለመስጠትም ሆነ ለማግኘት የሚመጣ ሰው ለሰላምታም ይሁን ለማንኛውም ዓላማ በእጅ መጨባበጥ፣ ሆነ ብሎ የዕርስ በዕርስ አካላዊ ንክኪ ማድረግ የተከለከለ ነው።
- 6.4. የአፍና አፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ማድረግ፣ ቀሪ መሆኑ እስከሚወሰንበት እና ሥልጣን ባለው አካል በይፋ እስከሚገለጽበት ጊዜ ድረስ ከመኝታ እና ከመመገቢያ ሰዓት ውጪ በማንኛውም ቦታ ማንኛውም ሰው በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ውስጥ የአፍና አፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ሳያደርግ መንቀሳቀስ በፍጹም የተከለከለ ነው።
- 6.5. በደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ውስጥ ተገልጋዮች በሚቀመጡበት ጊዜም ይሁን በማንኛውም አካባቢ አገልግሎቱን ሲያገኙ ቢያንስ ከአንድ ሜትር በታች እንዳይጠጋጉ እና የአፍ እና አፍንጫ መሸፈኛ ሳያደርጉ አገልግሎት እንዲያገኙ ማድረግ ወይም በአንድ ጠረጴዛ ከሶስት ተገልጋዮች በላይ እንዲቀመጡ ማድረግ የተከለከለ ነው።
- 6.6. የተቀደደ፣ንጽህናዉ ያልተጠበቀና ተገቢ ባልሆነ መልኩ የተደረገ የአፍና የአፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ማድረግና

መጠቀም የተከለከለ ነው።

- 6.7. ከተማሪዎች ምግብ ቤት እና ከሌሎች ግቢ ውስጥ ካሉ ምግብ ቤቶች የሚወጡ ትርፍራሬ ምግቦችን ለሌላ ለማንኛውም አካል አሳልፎ መስጠት የተከለከለ ነው።
- 6.8. ማንኛውም ተማሪ ወይም ሰልጣኝ ዩኒቨርሲቲው ካለበት ከተማ ውጪ የተጓዘ እንደሆነ ከጉዞ ሲመለስ በሙቀት መለኪያ ሳይለካና ሳያረጋግጥ መግባት የተከለከለ ሲሆን እንደ አስፈላጊነቱ ወደ ልዩ ማቆያ ሊገባ ይችላል።
- 6.9. ከኮቪድ-19ን ለመከላከል የሚደረጉ የጥንቃቄ መልዕክቶችን ይዘው የተለጠፉት ማስታወቂያዎችን መቅደድ፣ ሌላ ማስታወቂያ ደርቦ መለጠፍ፣ ማበላሸት ወይም በሌላ ቁስ መጋረድ የተከለከለ ነው።
- 6.10. ማንኛውም የዩኒቨርሲቲው ማኅበረሰብ አባል ምንም ዓይነት የኮቪድ-19 ምልክቶችና ስሜቶች ሳይኖሩትም ሆነ ብሎ በወሸት በተቋሙ ላይ ሽብር እንዲነግስ ማድረግ በፍጹም የተከለከለ ነው።
- 6.11. ማንኛውም የዩኒቨርሲቲው ማኅበረሰብ አባል አላስፈላጊና በሳይንስ ያልተረጋገጡ የኮቪድ-19 መረጃዎችን አስታያዮችን በመረጃ መረብም ሆነ በማንኛውም መልኩ ማሰራጨት የተከለከለ ነው።
- 6.12. ማንኛውም ሰዉ ወደ ዩኒቨርሲቲው ሲገባ በር ላይ ባለዉ የሙቀት መለኪያ ሳይለካና ሳያረጋግጥ መግባት የተከለከለ ነው።
- 6.13. የተማሪዎች መዝናኛ፣ ስፖርታዊ ውድድርን በሚመለከት
  - ሀ. ማንኛውም የአካል ቅርርብንና ንኪኪን የሚፈልጉ የተማሪዎች የቤት ውስጥና ከቤት ውጭ ያሉ መዝናኛዎች፣ የመዝናኛ መሳሪያዎችና ጨዋታዎች በማንኛውም ደረጃ የሚደረግ የቡድን ስፖርት ውድድር ማድረግ የተከለከለ ነው።
  - ለ. ተማሪዎች በግል ካልሆነ በስተቀር የቡድን ስፖርት መስራት አይፈቀድም።
  - ሐ. የስነ-ጽሑፍ ምሽቶችና የተለያዩ የመዝናኛ መሳሪያዎች ለኮቪድ-19 ስርጭት ምክንያት ስለሚሆኑ የተከለከሉ ናቸው።
  - መ. በግቢ ውስጥ ባሉ ላይንጆችና መዝናኛ ቦታዎች የሚገኙ የቤት ውስጥ መዝናኛ ጨዋታዎች ማድረግ የተከለከሉ ናቸው።

አንቀጽ 7:- የተጣሉ ግዴታዎች

- 7.1. ዩኒቨርሲቲው ከኮቪድ-19 ለመከላከል ትምህርት መስጠት የሚችልበትን አጠቃላይ ሁኔታ የሚደነግግና ከዚህ መመሪያ ጋር የተጣጣመ ማስፈጸሚያ ሰነድ የማዘጋጀት፣ የማስተዋወቅና የማስፈጸም ግዴታ አለበት።
- 7.2. ዩኒቨርሲቲው ከኮቪድ-19 ወረርሽኝን በመከላከል ትምህርትን ለማስቀጠል በየደረጃው የሚያስተባብር ግብረ-ኃይል የማደራጀትና የግንኙነት መሥመር የማዘጋጀትና ለተጠቃሚዎች ምቹ በሆነ መንገድ የማስተዋወቅ ግዴታ አለበት።
- 7.3. ቢሮዎች፣ ለመማር ማስተማር የሚጠቀሙባቸው ክፍሎች፣ ቤተ-መጽሐፍትና ተሙከራዎች፣ የተማሪዎች ማደሪያ ክፍሎች በመደበኛነት የሚጸዱና በቂ አየር የሚዘዋወርባቸው እንዲሆኑ የማድረግ ግዴታ አለበት።
- 7.4. ዩኒቨርሲቲው በቂ ውሃ፣ ከንክኪ ነጻ የሆኑ የእጅ መታጠቢያዎች፣ ልብስ ማጠቢያዎች፣ ልብስ ማስጫዎች፣ መጻዳጃ ቤቶች የተሟሉ መሆናቸውን የማረጋገጥ ግዴታ አለበት።
- 7.5. ዩኒቨርሲቲው በቂ ባለሙያዎች ያሉትና በየደረጃው ህክምና እና መድኃኒት መስጠት የሚችል ክሊኒክ የማዘጋጀት ኃላፊነት አለበት።
- 7.6. ዩኒቨርሲቲው ተማሪዎችን ከመቀበሉ በፊት የማቆያና የለይቶ ማቆያ (Quarantine and Isolation Center) እና አገልግሎት መስጫ ማዕከል በየካምፓሱ ማዘጋጀት አለባቸው። ለዚህም ከጤና ተቋማትና ሌሎች ከሚመለከታቸው ተቋማት ጋር በቅንጅት መስራት ይኖርበታል።
- 7.7. ዩኒቨርሲቲው ለመምህራኑና ለአስተዳደር ሠራተኞቹ የአፍና አፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ማቅረብ አለበት።
- 7.8. ከኮቪድ-19ን ለመከላከል የሚደረጉ ጥንቃቄዎችን ለሁሉም ተማሪዎች/ሰልጣኞች፣ መምህራንና አስተዳደር

ሠራተኞች በቂ ግንዛቤ የመፍጠር፣ በግልጽ በሚታዩ ቦታዎች በቪድዮ ማሳየት፣ በጽሑፍ መለጠፍ አግባብ ባለው መንገድ መልዕክት የማስተላለፍ ግዴታ አለባቸው።

- 7.9. በቂ፣ የግል መከላከያ ቁሳቁሶችን የሚጠቀሙ እና ግንዛቤ ያላቸው የጽዳት ሠራተኞች እንዲኖሩ የማድረግና በአግባቡ እያጸዱ ስለመሆናቸው የመቆጣጠር ግዴታ አለባቸው።
- 7.10. ከኮቪድ-19 ልዩ ባህሪ አንጻር በቂ የግል መከላከያ (ማስክ፣ ጓንት፣ ቆሻሻ ማጠራቀሚያ ቅርጫት...ወዘተ) ለጽዳት የሚያስፈልጉ ቁሳቁሶችን (ሳሙና፣ ጸረ-ተዋህሳን ኬሚካል/ቴክኖሎጂ...ወዘተ) ቀድሞ የማዘጋጀትና በማይበላሹበት ጊዜና ሁኔታ የማከማቸት) ግዴታ አለበት።
- 7.11. በቂ የፍሳሽና የደረቅ ቆሻሻ ማስወገጃ ሥርዓትና መሠረተ ልማት የማዘጋጀት ኃላፊነት አለበት።
- 7.12. የሰው እንቅስቃሴ የሚበዛባቸው አካባቢዎች፣ በብዙ ሰው የሚነካኩ የጋራ መገልገያዎች፣ ጠረጴዛዎች፣ እጅታዎች፣ቁሳቁሶች ...መሠል ቦታዎችና ዕቃዎች በየቀኑ በሳኒታይዘር ወይም በ70 በመቶ አልኮል የማጽዳት ግዴታ አለበት።
- 7.13. መመሪያ ክፍሎች፣ የተማሪዎች ማደሪያ፣ ቤተ-ሙከራና ወርክ ሾፖች፣ ቤተ መጽሐፍት፣ ምግብ ቤትና መሰል አካባቢዎች በየቀኑ ቢያንስ ለአንድ ሰዓት ያክል ማናፈስና በተገቢው ማጽጃ ማጽዳት አለባቸው።
- 7.14. የቆሻሻ ማጠራቀሚያ ቅርጫቶች የያዙት ቆሻሻ ከተደፋ በኋላ ወደ ክፍሎች ከመመለሳቸው በፊት በጸረ-ተዋህሳን ማጽጃ ኬሚካል የጸዱ መሆናቸውን የማረጋገጥ ግዴታ አለበት።
- 7.15. የእጅ መታጠቢያዎችን ግቢ መግቢያ በር አካባቢ፣ በቢሮዎች፣ በቤተ-መጽሐፍት፣ የተማሪዎች ማደሪያ ህንጻዎች፣ ቤተ-ሙከራ፣ ወርክ ሾፕ፣ ምግብ ቤቶች መግቢያ በሮች አካባቢና ከፍተኛ የሰው እቅስቃሴ በሚገኝባቸው ቦታዎች ላይ ከበቂ ውኃና ሳሙና ወይም ሳኒታይዘር ከተመደቡ ተቆጣጣሪዎች ጋር የማዘጋጀት ግዴታ አለበት።
- 7.16. የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ አባልና ማንኛውም ወደ ተቋሙ ግቢ የሚገባ ሰው የአፍና የአፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ማድረጉን የመቆጣጠር ግዴታ አለበት።
- 7.17. ማንኛውም በዩኒቨርሲቲው ውስጥ የሚንቀሳቀስ ሰው የሚያደርገው የአፍና የአፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ያልተቀደደና ንጽህናው የተጠበቀ መሆኑን ዩኒቨርሲቲው የማረጋገጥ ኃላፊነት አለበት።
- 7.18. በመመሪያ ክፍል የተማሪዎች አቀማመጥ ከመጻፊያ ሰሌዳ እና ከፊት ረድፍ መካከል ቢያንስ አንድ ሜትር ተኩል ወይም ሁለት ሜትር ርቀት የሚኖረው ሆኖ በተማሪዎች መካከል ቢያንስ አንድ ሜትር ርቀት እንዲኖረው መደረግ አለበት።
- 7.19. በቤተ-ሙከራና በቤተ መጽሐፍት በጠረጴዛ መካከል 1 ሜትር ርቀት መኖሩን እና ተማሪዎቹ ማስክ ማድረጋቸውን ማረጋገጥ አለበት።
- 7.20. በመመገቢያ አዳራሾች ተማሪዎች እጅ ሲታጠቡ፣ሲሰለፉና ሲመገቡ ተገቢውን ርቀት መጠበቃቸውን ማረጋገጥና ክትትል ማድረግ።
- 7.21. አካላዊ ርቀትን የበለጠ ለመጠበቅ መመገቢያ ሰዓትን የማራዘም ፣ ተጨማሪ የማንበቢያ ክፍሎችን የማደራጀት፣ የገጽ ለገጽ ትምህርት ሰዓትን የማሳጠር (40 ደቂቃዎች የማድረግ)፣ ሁሉም ቤተ-መጽሐፍት፣ ቤተ-ሙከራ፣ ምግብ ቤቶች ሥራ ላይ እንዲውሉ መደረጋቸውን እና በሙሉ አቅማቸው አገልግሎት መስጠት መቻላቸውን የማረጋገጥ ግዴታ አለበት።
- 7.22. ማንኛውም አካላዊ ቅርርብንና ንክኪን የሚፈጥሩ ስፖርታዊ ውድድሮችና ጫዋታዎች እንዳይካሄዱ የመቆጣጠር ግዴታ አለበት።
- 7.23. በመግቢያና መውጫ አካባቢ መጨናነቆች እንዳይፈጠሩ አማራጭ የግቢና የህንጻ መግቢያና መውጫ በሮችን ማዘጋጀት አለበት።
- 7.24. የኮቪድ-19 ተጠርጣሪን የመለየትና የማከም ሥራዎችን በሚመለከት ዩኒቨርሲቲው፤
  - 7.24.1. በሁሉም መግቢያዎች የሙቀት መለኪያዎችን በመጠቀም መረጃዎችን የማሰባሰብና ከማስተባበሪያ ግብረ ኃይሉና ከማዕከሉ ጋር በመቀናጀት የክትትል ሥራ የመስራት ግዴታ አለበት።
  - 7.24.2. የማቆያና የለይቶ ማቆያ ማዕከል የማዘጋጀት ተጠርጣሪ ሲገኝም ከሚመለከታቸው የጤና ተቋማት ጋር በመሆን የመከታተል፣ የተሟላ ባለሙያ ያለው ክሊኒክ የማዘጋጀት ግዴታ አለበት።
  - 7.24.3. ማንኛውም የመተንፈሻ አካል ችግር የተከሰተበት የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ ወዲያውኑ ተለይቶ ተገቢው ክትትል የሚደረግበት ስርዓት የመዘርጋትና የመቆጣጠር ግዴታ አለበት።
  - 7.24.4. ከሚመለከታቸው የጤና ተቋማት እና ኮቪድ-19 መከላከልና የመቆጣጠር ሥራ ከሚሰሩ አካላት ጋር

- ፈጣንና መደበኛ የግንኙነት ስርዓት የመፍጠርና ሁል ጊዜ አገልግሎት ላይ ያለ መሆኑን የማረጋገጥ ግዴታ አለበት።
- 7.24.5. ማንኛውም ዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ የሆነ ግለሰብ ኮቪድ-19 ያለበት መሆኑ ሲጠረጠር ወይም በምርመራ ሲረጋገጥ በህክምና ማዕከል ብቻ እንዲገኝ የማድረግና ከሚመለከታው የጤና ተቋማት ጋር በመቀናጀት የመከታተል ግዴታ አለበት።
- 7.24.6. ከኮቪድ-19 ተጠርጣሪ ወይም ታማሚ ጋር ንኪኪ ያላቸው የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ በቤታቸው እንዲቆዩ የማድረግና ተማሪዎችን በግቢው ውስጥ ወደተዘጋጀው ለይቶ ማቆያ የማስገባትና ከሚመለከታቸው የጤና ተቋማት ጋር በመቀናጀትና በሰለጠኑ የጤና ባሙያዎች ጋር የመከታተል ግዴታ አለበት
- 7.24.7. ማንኛውም የኮቪድ-19 ታማሚ መሆኑ በምርመራ የተረጋገጠ ግለሰብ ከግቢ ውጪ ባሉ የጤና ማዕከላት ብቻ ክትትል እንዲደረግለት የማድረግ ግዴታ አለበት።
- 7.24.8. ማንኛውም ኮቪድ-19 በሽታ አለብኝ ብሎ እራሱን የሚጠረጥር ወይም በሽታው አለበት ተብሎ የሚጠረጠር የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ አባል ስለመኖሩ የሚያውቅ ማንኛውም ማህበረሰብ አባል በተቋሙ ለዚህ ዓላማ ተብሎ ለተቋቋመ ማዕከል የማሳወቅ ግዴታ አለበት። በተመሳሳይ ዩኒቨርሲቲው ይህንኑ መረጃ ለጤና ሚኒስቴር፣ ለኢትዮጵያ ኅብረተሰብ ጤና ኢንስቲትዩት፣ በአቅራቢያው ለሚገኙ የጤና ተቋም ወይም ባለሙያ በወቅቱ የማሳወቅ ግዴታ አለበት።
- 7.24.9. ማንኛውም ወደ ዩኒቨርሲቲው አገልግሎት ለማግኘት የሚመጡ ተገልጋዮች በዚህ መመሪያ መሰረት ሽይረሱን ለመከላከል የሚያስችሉ የንፅህና መጠበቂያ ቁሳሰችን የመጠቀም፣ በአገልግሎት መስጫ ቦታዎች ሁለት የአዋቂ እርምጃ ተራርቀው የመቆም ወይም የመቀመጥ ግዴታ አለባቸው።
- 7.24.10. የዩኒቨርሲቲው ተገልጋዮች አንድ ሜትር ተራርቀው የሚቆሙበትን ቦታ ምልክት የማድረግ የመቆጣጠር ኃላፊነት አለበት።
- 7.25. ዩኒቨርሲቲው የትራንስፖርት አገልግሎት ሲሰጥ በህግ ከሚወሰነው የመጫን አቅም ልክ ሰዎችን የመጫን፣ የአፍ እና አፍንጫ መሸፈኛ ላላደረጉ ሰዎችን አገልግሎት አለመስጠት፣ ተሽከርካሪውን ቢያንስ በቀን ሁለት ጊዜ በጸረ-ተዋህሳን ኬሚካል ወይም ቴክኖሎጂ የማጽዳት፣ መስኮቶችን በመክፈት በተሽከርካሪው ውስጥ በቂ የአየር ዝውርውር እንዲኖር የማድረግ እና በዘርፉ በመመሪያ የሚወጡ ሌሎች መወሰድ የሚገባቸውን የጥንቃቄ እርምጃዎች የመተግበር ግዴታ አለበት።
- 7.26. በዩኒቨርሲቲው ግቢ ውስጥ የሚገኙ የኮንስትራክሽን ፕሮጀክት አሠሪዎች በግንባታ ሳይቶች ላይ አስፈላጊውን ንጽህና ለመጠበቅ የሚረዱ እንደ ውሃ፣ ሳሙና፣ የአፍ እና አፍንጫ መሸፈኛ፣ ሳኒታይዘር ወይንም አልኮል፣ የሙቀት መለኪያ መሳሪያ እንዲሁም የጸረ ተህዋሲያን ግብዓት የማቅረብ ወይንም የማሟላትና የመጠቀም፣ ሰራተኞቻቸው በተቻለ መጠን ርቀታቸው ጠብቀው እንዲሰሩ የማድረግ፣ በግቢ ውስጥ የሚኖራቸውን ለንኪኪ የሚያጋልጡ እቅስቃሴዎችን የመገደብ እንዲሁም በኮንስትራክሽን ዘርፍ የኮቪድ 19 ወረርሽኝ ተጋላጭነትን ለመከላከል፣ ዝግጁነት ለማረጋገጥና ምላሽ አሰጣጥ ሁኔታን በተመለከተ የሚወሰኑ የጥንቃቄ እርምጃዎች የማክበር እና የማስከበር ግዴታዎች አለባቸው።
- 7.27. በዩኒቨርሲቲው ውስጥ የምግብ ቤት፣ የሱፐር ማርኬት፣ የሱቅ፣ የፎቶ ኮፒና የጽሕፈት መሣሪያዎች አገልግሎት ላይ የተሰማሩ አካላት በሰራተኞቻቸው እና ተገልጋዮቻቸው መካከል ሁለት የአዋቂ እርምጃ ወይም የሁለት ሜትር ርቀት እንዲኖር የማድረግ፣ የአፍ እና አፍንጫ መሸፈኛ ማድረጋቸውን የመቆጣጠር፣ በሽታውን ለመከላከል የሚያስችሉ አስፈላጊ ነገሮችን የማዘጋጀት፣ ለሰራተኞቻቸው የበሽታውን ስርጭት ለመግታት የሚረዱ የጥንቃቄ ቁሳቁሶችን የማቅረብ፣ በአንድ ጠረጴዛ ከሶስት ሰው በላይ አለመቆየት ሌሎች በአገልግሎት ዘርፉ የሚወጡ መመሪያዎችን የመተግበር ግዴታ አለባቸው።
- 7.28. ዩኒቨርሲቲው ኮቪድ-19ን ምክኒያት በማድረግ የመማር ማስተማር ሂደቱና ጥራቱ እንዳያስተጓጎል፣ በተማሪዎችም ላይ አላስፈላጊ ጫና እንዳይፈጠር የተቋሙ አቅምና ነባራዊ ሁኔታ በፈቀደ መጠን አገልግሎቱን የማመቻቸትና ክትትል የማድረግ ኃላፊነትና ግዴታ አለበት።
- 7.29. ዩኒቨርሲቲው የመማሪያ፣ የማደሪያ፣ የቤተ-ሙከራ፣ ወርክሾፕ፣ የቤተ-መጽሐፍት፣ የምግብ ቤት፣

የክሊኒክ፣ የላይቶ ማቆያ ማዕከል...ወዘተ ሕንጻዎች ጥገና ከኮቪድ-19 የመከላከልና የጥንቃቄ ተግባራትን ታሳቢ በማድረግ ተማሪዎችን ለመቀበል ጥሪ ከማድረግ በፊት ማጠናቀቅ ይኖርበታል።

7.30. ዩኒቨርሲቲው በተረጋገጠና ዕውቅና ባለው ከተዋህሳን ማጽጃ ኬሚካል ወይም ቴክኖሎጂ ግቢውን፣ አገልግሎት መስጫ ማዕከላትንና ማደሪያና መማሪያ ህንጻዎችን፣ ቤተ-ሙከራና ዎርክሾፖችን፣ ሌሎች የጋራ መገልገያ ሕንጻዎችንና ቦታዎችን ተማሪዎች ወደ ተቋሙ ግቢ ከመግባታቸው በፊት የማጽዳት ግዴታ አለበት።

7.31. የተማሪዎች ቅበላ ጥሪ

7.31.1. ዩኒቨርሲቲው የተማሪዎች ቅበላ ጥሪ ከማድረግ በፊት ቅድመ ዝግጅቱን በአግባቡ ለማጠናቀቁከሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር ወይም ውክልና ከተሰጠው አካል ፈቃድ ማግኘት አለበት።

7.31.2. ዩኒቨርሲቲው የተማሪዎች ቅበላ ጥሪ ማድረግ የሚችለው የተማሪዎችን ብዛትና የተቋሙን መሠረተ ልማት ታሳቢ በማድረግ ቢያንስ በሶስት ዙር ነው። በልዩ ሁኔታ በሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር ካልተፈቀደ በስተቀር ሁሉን ተማሪዎች በአንድ ጊዜ መጥራት የተከለከለ ነው።

7.32. የተሟላ መረጃን ተደራሽ ማድረግ

7.32.1. ዩኒቨርሲቲው ተማሪዎች ከኮቪድ-19 ለመከላከል በግቢ ውስጥ ስለሚደረጉ ጥንቃቄዎች በቂ መረጃ እንዲኖራቸው የተለያዩ የመረጃ መንገዶችን በመጠቀም ተደራሽ ማድረግ ይኖርበታል።

7.32.2. እንደ ዩኒቨርሲቲው ነባራዊ ሁኔታ ለሁሉም ተማሪዎች በጽሑፍ የተዘጋጀ አጭር ከኮቪድ-19ን ለመከላከል የሚያስችሉ የጥንቃቄ መልዕክቶችን የየዘ ጽሑፍ በበየን መረብ እንዲደርስ ማድረግና በየተማሪዎቹ ዶርም ውስጥ በቋሚነት መለጠፍ ይኖርበታል።

7.32.3. በተማሪዎች ጥሪ ወቅት በጉዞና በግቢ ውስጥ በአጠቃላይ ማድረግ ስለሚገባቸው ጥንቃቄዎች በሁሉም የመገናኛ መንገዶች በተለይም በዩኒቨርሲቲው በየን መረብ ላይ ዝርዝር ጉዳዮችን እንዲያውቁ የማድረግ ግዴታ አለበት።

7.33. የግቢ መግቢያ በር ፍተሻ

7.33.1. ማንኛውም ፈታሽ የእጅ ጓንት፣ የአፍና የአፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ማድረግ አለበት።

7.33.2. ተማሪዎች ወደ ግቢ ሲገቡ የያዙትን ሻንጣ በራሳቸው እየከፈቱና በውስጡ ያሉትን ዕቃዎችና አልባሳት በዝርዝር ለሚፈትሽ ሰው እንዲያሳዩ ይደረጋል።

7.33.3. የግድ በፈታሽ እጅ መታየት ያለባቸው ሆኖ ሲገኝ ፈታሽ ግለሰብ ለአንድ ተማሪ ፍተሻ አንድ ጓንት በመጠቀም የሚፈትሽ ይሆናል።

7.33.4. የተማሪ መታወቂያን ማሳየትን በሚመለከት በሪጅስትራርና በትምህርት ክፍል በጋራ የተረጋገጠ የተማሪዎች ስም ዝርዝር መሠረት ተማሪዎች መታወቂያቸው እያሳዩ የሚገቡ ይሆናል።

7.33.5. የማንኛውም ተማሪ መታወቂያውን ለፈታሽ ወይም ለጠየቀው ህጋዊ አካል በግልፅ ማሳየት እንጂ አሳልፎ መስጠት የተከለከለ ነው።

7.33.6. የዲስፕሊን ክስ ወይም ሌላ የተማሪውን መታወቂያ የሚፈልግ ጉዳይ ሲያጋጥም የተማሪውን ሙሉ ስምና መታወቂያ ቁጥር በመጥቀስ የሚፈጸም ይሆናል።

7.33.7. ማንኛውም ሰው ወደ ዩኒቨርሲቲው ግቢ ሲገባ የሰውነቱ ሙቀት የሚለካ ሲሆን የልኬቱ ውጤት ወደ ጥርጣሬ የሚያመራ ከሆነ ወደላይቶ ማቆያ የሚሄድ ይሆናል።

7.33.8. ማንኛውም ሰው ወደ ግቢ ሲገባ በሙቀት መለኪያ ተለክቶ ካልተረጋገጠ ወደ ላይቶ ማቆያ እንዲገባ የሚደረግ ይሆናል።

7.34. የምዝገባ ዝግጅት

ሀ. ከትምህርት ክፍሎች ጋር የተናበበ በትምህርት ላይ የሚገኙትን የተጣራ የተማሪዎች ዝርዝር ቀድሞ በማዘጋጀት የትምህርት ክፍላቸውን፣ መታወቂያ ቁጥራቸውን፣ የትምህርት ዓመታቸውን፣ ጾታ እና መሰል መረጃዎችን በሚገልጹ መልኩ በማዘጋጀት በበየ መረብ ለተማሪዎች፣ ለተማሪዎች አገልግሎት፣ ለግቢ ጥበቃና ደህንነት እና ለሚመለከታቸው አካላት እንዲደርስ ያደርጋል።

ለ. በተለያዩ ምክንያቶች በዩኒቨርሲቲው ሊመዘገቡና ትምህርት መቀጠል የማይችሉትን ተማሪዎች ለይቶ ለተማሪዎች አገልግሎት፣ ለግቢ ጥበቃና ደህንነት እና ለሚመለከታቸው አካላት እንዲደርስና ተማሪዎቹም እንዲያውቁት መደረግ አለበት።

ሐ. በተለያዩ ምክንያት ውሳኔ ያላገኙና ውጤታቸው ሊያስመዘግባቸው ያልቻሉትን ተማሪዎች ለይቶ የተማሪ ጥሪ ከመደረጉ በፊት በሚመለከተው አካል ውሳኔ እንዲያገኙ በማድረግ ተማሪዎቹም ቀድመው እንዲያውቁት መደረግ አለበት።

መ. የተማሪዎች ወደ ግቢ ከመምጣታቸው በፊት ባሉበት ቦታ ሆነው የተሟላ ምዝገባ ማድረግ እንዲችሉ የሚረዱበትን የኮርስ ዝርዝር የያዘ መመዝገቢያ ፎርማት (Registration Slip) በማዘጋጀት በተቋሙ ድረ ገጽ ላይ መቀመጥ ወይም በበየ መረብ አማራጮች ለተማሪዎች እንዲደርስ መደረግ አለበት።

ሠ. የሪጅስትራራ አጠቃላይ አሠራሮች በእጅ የሚቀበበል የወረቀት አሠራርን ያስወገደ ወይም የቀነሰ መሆን አለበት።

7.35. ምዝገባ

ሀ. የተማሪዎች ምዝገባ በበየ መረብ መካሄድ አለበት።

ለ. የተደራጀ የተማሪዎች ምዝገባ ማካሄጃ ቴክኖሎጂ ለመጠቀም የሚችሉ ተማሪዎች ቢኖሩ በተለያዩ የበየ መረብ መገናኛ (ኢ-ሜይል፣ ቴልግራም፣ ፌስ ቡክ፣ ዋትስ አፕ...ወዘተ) አማራጮች በመጠቀም በተጣራው የስም ዝርዝር መሠረት የምዝገባ ፎርምን በመሙላት እንዲመዘገቡ መደረግ አለበት።

ሐ. ተማሪዎቹም ሲመዘገቡ ስማቸው በተጣራው ዝርዝር መሠረት መመዝገብ በሚችሉ ተማሪዎች ዝርዝር ውስጥ መኖሩን በማረጋገጥ ወደ ግቢ ከመምጣታቸው በፊት መመዝገብ አለባቸው።

7.36. መታወቂያ

ሀ. የመታወቂያ ዕድሳትም ሆነ ቅያሪ አገልግሎት የሚሰጠው ተጣርቶ ምዝጋባ ላካሄዱ ተማሪዎች ብቻ ይሆናል።

ለ. አለስፈላጊ የተማሪዎች ሰልፍ መጨናነቅን ለመቀነስ የመታወቂያ ዕድሳት ወይም አዲስ መታወቂያ ዕድላ ተማሪዎቹ በሚገኙበት ትምህርት ክፍል መሆን አለበት።

ሐ. መታወቂያ የጠፋበት ተማሪ ሲያመለክት ለአንድ ጊዜ ብቻ በትምህርት ክፍል ኃላፊ ተማሪው በትምህርት ክፍሉ ውስጥ ሲሞር የነበረና አሁንም መቀጠል የሚችል መሆኑን ሲያረጋግጥ በትምህርት ክፍሉ በኩል የሚሰጥ ይሆናል። በድጋሚ ሲጠየቅ ግን መደበኛውን የመታወቂያ ዕድሳት ሂደት የሚከተል ይሆናል።

7.37. ዩኒቨርሲቲው በዕቅድ የሚመራ ግብረ ኃይል በማደራጀት የተጠናከረ የአዕምሮ-ጤና፣ የስነ-ልቦና እና ማህበራዊ የምክር አገልግሎትና ድጋፍ (Mental Health and Psycho-social Support) ለተቋማቱ ተማሪዎች፣ መምህራን አስተዳደር ሠራተኞች እና የተለያዩ ሚዲያዎችን በመጠቀም ለተማሪዎች ቤተሰብ የመስጠት ግዴታ አለባቸው።

ክፍል ሶስት

መማር ማስተማርና ምዘና

አንቀጽ 8:- መማር ማስተማር (የኮርስ ድልድል፣ የማስተማሪያ ግብዓቶች ዝግጅትና የትምህርት አሰጣጥ)

- 8.1. ዩኒቨርሲቲው ኮቪድ-19 የመከላከል ቅድመ ሁኔታዎችንና ልዩ የመማር ማስተማር ፕሮግራምን ታሳቢ ባደረገ መልኩ ተማሪዎችን ከመጥራቱ በፊት፡
  - ሀ. በአንድ ጊዜ የተማሪ መምህር ግንኙነት ከ40 ደቂቃዎች ባልበለጠ ሆኖ የተሻሻለ የአካዳሚክ ካሌንደር ማዘጋጀት አለበት።
  - ለ. መምህራን የሚያስተምሩትን የትምህርት ዓይነትና የመማሪያ ክፍል ድልድል በማድረግ ፕሮግራሙን ለተማሪዎችና ለመምህራኑ ማሳወቅ አለበት።
  - ሐ. እያንዳንዱ መምህር ለሚያስተምረው ትምህርት ዝርዝር ኮርስ አውታላይን እና የምዘና ዓይነቶችንና ጊዜያትን በማካተት ተዘጋጅቶ ለተማሪዎች በበየ ለራሱ እንዲደርስ ማድረግ አለበት።
- 8.2. የትምህርት አሰጣጡ በኮርስ በድልድሉ መሠረት እያንዳንዱ የተማሪዎችን እርስ በእርስና ከመምህሩ ጋር የአካል ግንኙነትን በሚቀንስ መልኩ:-
  - ሀ. የኮርስ አሰጣጡ በገጽ ለገጽ፣ መምህራን በቴክኖሎጂ አማራጭ በርቀት በሚያደርጉት ድጋፍ ወይም ተማሪዎቹ በግላቸው በማንበብ በሚማሩበት አማራጮች የሚሰጥ ይሆናል። ከእነዚህ ሶስት አማራጮች ውስጥ እንደኮርሶቹ ጠባይ በትምህርት ክፍሉ ይወሰናል። አፈጻጸሙንም ዲኑ የመከታተል ኃላፊነት አለበት።
  - ለ. የኮርሱ ልዩ ባህሪ አስገዳጅ ካልሆነ በስተቀር በቴክኖሎጂ አማራጭ በርቀት የሚደረጉ ወይም ተማሪዎቹ በግላቸው በማንበብ የሚማሩበት አማራጮች ከገጽ ለገጽ አማራጭ ቅድሚያ ሊሰጣቸው ይገባል።
  - ሐ. እያንዳንዱ የኮርስ መምህር ለተመደበበት ኮርስ የማስተማሪያ ሞጁሎችን፣ ማጣቀሻና አጋዥ መጽሐፍትን በሶፍት ኮፒ በጥራት በማዘጋጀት ለተማሪዎች ተደራሽ ማድረግ ይኖርበታል።
  - መ. የኮርስ መምህሩ የሶፍት ኮፒ ማንበቢያ መሣሪያዎች የሌላቸው ተማሪዎችን እየለየ ተገቢውን ጥንቃቄ በማድረግ በሃርድ ኮፒ ተደራሽ የማድረግ ኃላፊነት አለበት።
  - ሠ. ማንኛውም መምህር በቀን ስምንት ሰዓት የመስራት ግዴታውን መወጣት አለበት።
- 8.3. መማሪያ ክፍልና የማስተማሪያ መሣሪያዎች አጠቃቀም
  - ሀ. ትምህርት ክፍሉ ያሉትን የመማሪያ ክፍሎች ለገጽ ለገጽ ትምህርት ሲደለድል አንድ ክፍለ ጊዜና ቀጣይ ክፍለ ጊዜ መካከል የማጽዳትና የማናፋስ ሥራ የሚሰራበት ቢያንስ የአንድ ሰዓት ክፍተት እንዲኖር ማድረግ አለበት።
  - ለ. የመማሪያ ክፍል ወንበር አቀማመጥ
    - i. ለመምህሩ መንቀሳቀሻ የሚሆን ከመጻፊያ ሰሌዳና ክፍት ረድፍ በሚቀመጡ ተማሪዎች መካከል ቢንስ የሶስት ሜትር ርቀት መኖር አለበት።
    - ii. የተማሪዎቹ የወንበር አቀማመጥ 2 ሜትር አካለዊ ርቀት የጠበቀ መሆን አለበት።
  - ሐ. የመማሪያ ክፍሎች በርና መስኮት በመማር ማስተማር ወቅት ሁል ጊዜ ክፍት መሆን አለባቸው። መምህሩም በቂ የአየር ዝውውር መኖሩን ሳያረጋግጥ ማስተማር የለበትም።
  - መ. ማንኛውም ወደመማሪያ ክፍል የሚገባ መምህርና ተማሪ ከመግባቱ በፊት እጁን በሳሙና በአግባቡ

በተዘጋጀው መታጠቢያ ቦታ መታጠብና በመመሪያ ክፍል ውስጥም አፍና አፍንጫውን በማስክ የመሸፈን ግዴታ አለበት።

- ሠ. በመመሪያ ክፍል ውስጥ ምንም ዓይነት አካላዊ ቅርርብ እንዲኖር የሚያደርግ የቡድን ውይይት የተከለከለ ነው።
- ረ. ማንኛውንም ተንቀሳቃሽ የማስተማሪያ መሣሪያ (ኤል ሲዲ፣ ፖይንተር፣ ዳስተር፣ ኮምፕዩተር...ወዘተ) በጸረ-ተዋህሳን ወይም በሌላ ቴክኖሎጂ ሳይጻፍ በእጅ መቀባበል የተከለከለ ነው።
- ሰ. በመመሪያ ክፍል ተገጥመው የሚገኙ ማንኛውንም የማስተማሪያ መሣሪያዎችን (ስማርት ቦርድ፣ ኤል ሲዲ፣ ...የመሳሰሉትን) ከተፈቀደለት ሰው በስተቀር ማጽዳትም ሆነ መነካካት ክልክል ነው።
- ሸ. የመመሪያ ክፍሎችን መዝጋትና መክፈት ለዚህ በተቋሙ በተመደቡ ሠራተኞች ብቻ የሚከናወን መሆን አለበት። የግዴታ ሲሆን የእጅ ጓንት በማድደረግና ኬሚካል ማጽጃ በመጠቀም መዝጋትና መክፈት ይቻላል።

8.4. ቤተ-ሙከራና ወርክሾፕ

- ሀ. ዩኒቨርሲቲው ቤተ-ሙከራና ወርክሾፖችን ህንጻውንና መሣሪያዎቹን አካላዊ ርቀትን ለመጠበቅ በሚመች መልኩ ማደራጀትና የጸረ-ተዋህሳን ኬሚካልን ወይም ቴክኖሎጂን በመጠቀም ተማሪዎችን ከመጥራቱ በፊት ማጽዳት ይጠበቅበታል።
- ለ. ቤተ-ሙከራና ወርክሾፕ ለሚጠሩ ተማሪዎች በቂ ይሆን ዘንድ እንደአስፈላጊነቱ ተንቀሳቃሽ የሆኑ ተጨማሪ ቤተ-ሙከራዎች ወርክሾፖች እንዲያዘጋጁ ይገባል።
- ሐ. ማንኛውም የቤተ ሙከራ ወይ የወርክ ሾፕ ትምህርት የጋራ ዕቃዎች ላይ የሚኖረውን ንኪኪ ለመቀነስ የቤተ-ሙከራና የወርክ ሾፕ ትምህርቶች በ"Simulation" በመታገዝ ለሚሰጡ ትምህርቶች ቅድሚያ መስጠት አለበት።
- መ. ማንኛውም ወደ ሌላ ተቋም ለቤተ-ሙከራ ወይም ለወርክሾፕ ወይም ለሥራ ላይ ልምምድ የሚደረግ ጉዞ የተከለከለ ነው።
- ሠ. ከአንድ የቤተ-ሙከራ ወይም ወርክ ሾፕ ትምህርት ክፍለ ጊዜና በቀጣይ ክፍለ ጊዜ መካከል በተቋሙ በተመደበ አካል የሚከናወን ቢያንስ የአንድ ሰዓት የጽዳትና የማናፈሻ ጊዜ መኖር አለበት።
- ረ. የቤተ-ሙከራው ወይም የወርክ ሾፕ ልዩ ባህሪ ካለስገደደ በስተቀር ሁሉም ቤተ ሙከራና ወርክ ሾፕ በቂ የአየር ዝውውር እንዲኖረው መደረግ አለበት።

8.5. ቤተ-መጽሐፍት

- ሀ. ማንኛውም ሰው ወደ ቤተመጽሐፍት ሲገባ እጁን በሰሙና በአግባቡ መታጠብና ቤተ መጽሐፍት ውስጥ ሁል ጊዜ አፍና አፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ማድረግ አለበት።
- ለ. ዩኒቨርሲቲው የቤተ-መጽሐፍት አቀማመጥ አካላዊ ርቀትን የጠበቀ፣ ተማሪዎች ፊት ለፊት የማይቀመጡበት (ጀርባ ለጀርባ የሚቀመጡበት)፣ “እዚህ ይቀመጡ”ና “እዚህ አይቀመጡ” የሚል ምልክቶች የተደረገበት መሆን አለበት
- ሐ. ቤተመጽሐፍት በቀን ቢያንስ ሶስት ጊዜ መጽዳት ያለበት ሲሆን በተለይም ጠረጴዛዎቹ በጸረ-ተዋህሳን ኬሚካል መጽዳት አለባቸው።
- መ. ቤተ መጽሐፍት ውስጥ ክፍት ቦታዎችን ስፋት መጨመርና ሁል ጊዜ በቂ የአየር ዝውውር እንዲኖረው መደረግ አለበት።
- ሠ. ዩኒቨርሲቲው በቤተመጽሐፍት ውስጥ መጨናነቅን ለመቀነስ ሁሉም ቤተ መጽሐፍት አገልግሎት እንዲሰጡ መደረግና ተጨማሪ አስፈላጊው ቁጥጥር የሚደረግባቸው አማራጭ የማንበብያ ቦታዎችን ማዘጋጀት አለባቸው።
- ረ. ሰርኩሌሽን አካባቢ ያለውን መጨናነቅ ለመቀነስ መጽሐፍትን በሰፍት ኮፒ ለተማሪዎች ተደራሽ እንዲሆኑ

ማድረግና ልዩ የረዥም ጊዜ የመጽፍት ውሰት ስርዓት ተዘጋጅቶ መተግበር አለበት።

አንቀጽ 9:- የምዘና ስርዓት፣ ግብረ-መልስና የውጤት አሰጣጥ

- 9.1. የተከታታይ ምዘናና ግብረ መልስ በእጅ የሚደረገውን የወረቀት ቅብብሎች በሚቀንስ መልኩ በኢ-ሜይል ወይም በሌላ የቴክኖሎጂ አማራጭ በመጠቀም እንዲከናወን መደረግ አለበት።
- 9.2. ምዘና ለማከናወንና ለማስተዳደር የሚያግዝ ቴክኖሎጂ አማራጭ በተቋም ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች መድረስ አለበት።
- 9.3. የተማሪዎች የመመረቂያ ጽሑፍ መረጃ ለመሰብሰብ ካለው ሁኔታ አንጻር ተጋላጭነትን ስለምጭምርና ከፍተኛ የጊዜ እጥረት ስለሚያጋጥም እያንዳንዱ ዩኒቨርሲቲው በሴኔት ጉዳይን እንዲገመግምና እንዲወስን መደረግ አለበት።
- 9.4. የወቅቱን ነባራዊ ሁኔታ የትምህርት ጊዜውንና አሰጣጡን ያዘባው በመሆኑ የቀድሞውን ልዩ የተማሪዎች ምዘና ውጤት አሰጣጥ ስርዓት ወጥቶ በሴኔት ጸድቆ ተግባራዊ መደረግ አለበት።

ክፍል አራት

የተማሪዎች አገልግሎት

አንቀጽ 10:- የተማሪዎች አገልግሎት

- 10.1. የተማሪዎች ምግብ ቤት
  - ሀ. የምግብ ቤት ሰልፍ ተማሪዎች ርቀታቸውን ጠብቀው የሚሰለፉበት በየሁለት ሜትር የተደረገ ምልክት መኖር አለበት።
  - ለ. በምግብ ቤት ሰልፍ ላይ መጨናነቅ ለመቀነስ ሁሉም ምግብ ቤቶች በሙሉ አቅማቸው አገልግሎት እንዲሰጡ ማደረግ አለበት።
  - ሐ. ምግብ ቤት ቢያንስ በቀን ሁለት ጊዜ መጽዳትና በቂ አየር ዝውውር እዲኖረው መደረግ አለበት። የምግብ ቤት ጠረጴዛ በሳኒታይዘር ወይም በ70 በመቶ አልኮል መጽዳት አለበት።
  - መ. የምግብ ቤት አገልግሎት መስጫ ሰዓት
    - i. ቁርስ 12:30 – 2:30 ሰዓት፣
    - ii. ምሳ 5:30 – 7:30 ሰዓት እና
    - iii. እራት 10:30 – 1:00 ሰዓት እንዲሆን ይሆናል።
  - ሠ. የካፌ ቲክኖችና ስነ-ስርዓት አስከባሪዎች አገልግሎት ሲሰጡ ለአንድ የምግብ ክፍለ ጊዜ አንድ የእጅ ጓንትና የፊትና የአፍ መሸፈኛ ማስክ መጠቀም አለባቸው።
  - ረ. የእጅ ንኪኪን ለመቀነስ ሲባል ተማሪዎች የምግብ መመገቢያ ካርዳቸውን ለካፌ ቲክኖች ስነ-ስርዓት አስከባሪዎች በግልጽ ማሳየት እንጂ አሳልፈው መስጠት የለባቸውም። ለዚህም በየቀኑ ፕሪንት የሚደረግ የተማሪ መለያ ቁጥርን በመጠቀም የቁጥጥር ሥራውን ማከናወን ይቻላል።
  - ሰ. የተማሪዎች ምግብ ቤት የወንበር አቀማመጥ አካላዊ ርቀትን ለመጠበቅ የሚያስችልና አንዱ ተማሪ ለሌላው ተማሪ ጀርባውን ሰጥቶ የሚቀመጠበት ሆኖ መደራጀት አለበት።
  - ሸ. በአንድ የምግብ ሰዓት ለአንድ ተማሪ አንድ የምግብ መብያ ሳህን/ትሪ፣ የውሃ/ሻይ መጠጫ ኩባያ፣

ማንኪያ/ሹካ እንዲሆን መደረግ አለበት። በአንድ የምግብ ሰዓት ምግብ መብቅ ቁሳቁሶችን አጥቦ መልሶ መጠቀም የተከለከለ ነው።

ቀ. የምግብ አዘጋጆች፣ አቅራቢዎች፣ አስተናጋጆች እና ምግብ ቤት የጽዳት ሠራተኞች አገልግሎት በሚሰጡበት ጊዜ ሁሉ የእጅ ጓንት የማድረግ፣ የአፍና የአፍንጫ መሸፈኛ ማስክ የማድረግና ጸጉር መሸፈኛ የማድረግ ግዴታ አለባቸው። ይህንንም የሚቆጣጠር በተቋሙ የተመደበ አካል መኖር አለበት።

በ. የምግብ ግብዓት አቅራቢዎች ኮቪድ-19 ለመከላከል የሚደረጉ ጥንቃቄዎችን የመተግበር ግዴታ አለባቸው።
ተ. ምግብ ቤቶች የምግብ ግብዓቶች የማይበላሹበትን ጊዜን ሁኔታ ታሳቢ በማድረግ ቀድሞ በበቂ መጠን ማከማቻት ይጠበቅባቸዋል።

ቸ. ከምግብ ቤት ምግብ ማውጣት የተከለከለ ነው።

ሃ. ከአንድ የምግብ ክፍለ ጊዜ በኋላ የምግብ ማዘጋጃና ማቅረቢያ ዕቃዎች በጸረ-ተዋህሳን ኬሚካል በአግባቡ መጽዳት አለባቸው።

10.2. የተማሪዎች ክሊኒክ

ሀ. ለደረጃው የሚሆን በቂ ባለሙያ፣ መድኃኒት እና የህክምና መስጫ መሳሪያዎች ያለውና አገልግሎት መስጠት የሚችል ክሊኒክ መደራጀት አለበት።

ለ. በጤና ሚኒስቴር የወጡ በጤና ተቋማት ለኮቪድ-19 መከላከል የሚደረጉ ጥንቃቄዎች መተግበራቸውን ተቋሙ ያጋግጣል።

ሐ. በየዕለቱ የታከሙ ተማሪዎችን የተሟላ መረጃ ሚመለከታቸው ያቀርባል። መረጃዎቹም ከኮቪድ-19 አንጻር የሚተነተኑ ይሆናል።

መ. ማንኛውም የኮቪድ-19 ምልክት የታየበት ታካሚ ሲኖር ወዲያውኑ ለሚመለከታቸው በማሳወቅ ክትትል እንዲደረግ ያደርጋል።

ሠ. ታካሚዎች ርቀታቸውን ጠብቀው እንዲታከሙ ያደርጋል።

10.3. የተማሪዎች የዶሮም ምደባና አኗኗር

ሀ. የዶሮም ምደባ ህብረ-ብሔራዊ ሆኖ አስቀድሞ ተማሪው ከመጠራቱ በፊት ተጠናቆ ተማሪዎቹም በበየ መረብ እንዲያውቁ መደረግ አለበት።

ለ. የተማሪዎች የዶሮም ቁልፍ ርክክብ የእጅ ንኪኪ በማይኖርበት ሁኔታ መፈጸም አለበት።

ሐ. በዶሮም ውስጥ መደረግ ያለባቸው ጥንቃቄዎች

- i. ማንኛውም ጠረጴዛ በዶሮም ውስጥ ማስቀመጥ የተከለከለ ነው።
- ii. ተማሪዎች ወደ ዶሮም ሲገቡ ውጪ የተጠቀሙትን ጫማቸውን ከዶሮም ውጪ ማጽዳት አለባቸው።
- iii. ተማሪው የሚያድርበትን ዶሮም በየቀኑ ማጽዳትና ክፍት አድርጎ ማናፈስ አለበት።
- iv. በአንድ ዶሮም ቢበዛ ከዶሮሙ የማስተናገድ አቅም 1/2ኛ ተማሪ ብዛት መመደብ አለበት።
- v. በማንኛውም አስገዳጅ ሁኔታ አንድ ዶሮም ማስተናገድ ከሚችለው 50 በመቶ በላይ የተማሪ ብዛት መመደብ በጥብቅ የተከለከለ ነው።

መ. ማንኛውም ተማሪ በማንኛውም ጊዜና ሁኔታ የራሱ ወዳልሆነ ዶሮም መግባት በጥብቅ የተከለከለ ነው።

ሠ. ማንኛውም ተማሪ መጀመሪያ ከተመደበበት ዶሮም ወደሌላ ዶሮም ማዛወር አይቻልም፤ ሆኖም በሀመም ወይም ልዩ ድጋፍ የሚያስፈልግ ሆኖ ሲገኝ በተማሪዎች አገልግሎት ዳይሬክተር ሲጸድቅ ማዛወር ይቻላል።

ረ. ማንኛውም ተማሪ የተጠቀመበትን መጻዳጃና ሻወር ቤት ማጽዳት አለበት።

- ሰ. የመኖሪያ ህንጻ ኮሪዶሮችና የህንጻው ዙሪያ በተቋሙ በተመደበ አካል መጽዳት አለበት።
- ሸ. ማንኛውም ተማሪ ከአንድ ብሎክ ወደ ሌላ ብሎክ መሄድ የተከለከለ ነው።

10.4. የእጅ መታጠቢያ፣ የምግብ ትራፊ እና የቆሻሻ አወጋገድ

ሀ. በሁሉ ግቢዎች ውስጥ ግቢ መግቢያ በር፣ በመማሪያ ክፍሎች፣ በተማሪዎች ማደሪያ ሕንጻ መግቢያ በር፣ በተ-መጽሐፍት መግቢያ፣ ክሊኒክ መግቢያ፣ በተ-ሙከራና ወርክሾፕ መግቢያ፣ ግቢ ውስጥ ባሉ ምግብ ቤቶች መግቢያ፣ የተማሪዎች መዝናኛ ቦታዎች፣ በአስተዳደር፣ የኮሌጅ፣ ፋኩልቲ፣ ትምህርት ቤት፣ ኢንስቲትዩት እና የትምህርት ክፍሎች ህንጻ መግቢያ፣ የምርምር ማዕከላት መግቢያ እና ሌሎች የግቢ ማህበረሰብ እንቅስቃሴ በሚበዛባቸው ቦታዎች አካባቢዎች ላይ ከእጅ ንኪኪ ነጻ የሆኑ የእጅ መታጠቢያዎች አገልግሎት እንዲሰጡ መደረግ አለበት።

ለ. የእጅ መታጠቢያዎቹ አካባቢዎች ተጨማሪ ቆሻሻ እንዳያስከትሉ በቂ የፍሳሽ ቆሻሻ ማስወገጃ ጋር የተቀናጁ መሆን አለበት።

ሐ. የደረቅ ቆሻሻ በየወቅቱ በተደራጀ አግባብ ሰብስቦ መወገድ አለበት። ለዚህም በሁሉም መማሪያ ክፍሎች፣ ዶሮሞች፣ በተ-መጽሐፍት፣ በተ-ሙከራዎች፣ ግቢ ውስጥ የሰው እንቅስቃሴ በሚበዛባቸው ቦታዎች ሁሉ ላይ የደረቅ ቆሻሻ ማስወገጃ ቅርጫቶችን ማስቀመጥ፣ በአግባቡ ማስወገድና መልሶ ቆሻሻ ከመሰብሰብ በፊት በጸረ-ተዋህሳ ኬሚካል እንዲጸዱ መደረግ አለበት።

መ. ከተማሪዎች ክሊኒክ፣ እና ሌሎች ዶሮም የሚወጡ ደረቅና ፍሳሽ ቆሻሻ ኮቪድ-19 ለመከላከል የሚደረገውን ጥንቃቄ ታሳቢ አድርገው መወገድ አለባቸው።

ሠ. የተማሪዎች ምግብ ቤት እና ሌሎች ግቢ ውስጥ ካሉ ምግብ ቤቶች የሚወጡ ትራፊ ምግቦች ለሌላ ለማንኛውም አካል ሳይተላለፉ በጥንቃቄ መወገድ አለባቸው።

10.5. የልብስ ማጠቢያ ቦታዎች ዝግጅትና ቆሻሻ አወጋገድ

ሀ. በሁሉም ከምጋስ በቂ የልብስ ማጠቢያ ቦታዎች የተማሪዎችን አካላዊ ርቀትን ለመጠበቅ በሚመች መልኩ መዘጋጀት አለበት።

ለ. የልብስ ማጠቢያ አካባቢዎች ንጽህናቸው የተጠበቀና የፍሳሽ ቆሻሻ አወጋገዱ በጥንቃቄ አከባቢን በማይበክልና ተጨማሪ የንኪኪ ዕድል በማይፈጥር መልኩ የተዘጋጀ መሆን አለበት።

ሐ. በቂ የልብስ ማስጫዎችን ማዘጋጀትና አላስፈላጊ ንኪኪ እንዳይኖር ተከታታይ ቁጥጥር የሚያደርግ አካል መመደብ አለበት።

መ. ማንኛውም ተማሪ ልብስ ለማስጣት ከተፈቀደለት ልብስ ማስጫ ውጪ (ለምሳሌ ሳር ላይ፣ አጥር ላይ፣ የዶሮም መስኮት እና የመሳሰሉት ቦታዎች ላይ) ማስጣት የተከለከለ ነው።

ሠ. ማንኛውም ተማሪ የተጠቀመበትን የጋራ የልብስና ጫማ ማጠቢያ ቦታ በአግባቡ ሳሙና በመጠቀም ማጽዳት አለበት።

ረ. ማንኛውም ተማሪ ልብስና ጫማ ለማጠብ የተጠቀመበትን ቁሳቁስ በአግባቡ ማስወገድ አለበት።

ክፍል አምስት

የኮቪድ-19 ተጠርጣሪና ታማሚ አያያዝ እና ሞት ቢከሰት ሊወሰዱ የሚገባቸው ጥንቃቄዎች

አንቀጽ 11:- የኮቪድ-19 ተጠርጣሪና ታማሚ አያያዝ

- 11.1. ዩኒቨርሲቲው የኮቪድ-19 ተጠርጣሪ የሚከታተል ግብረ ኃይልና የአሠራር ስርአት ሊኖረው ይገባል።
- 11.2. የኮቪድ-19 ተጠርጣሪና ታማሚ ሲገኝ የጤና ሚኒስቴር ባወጣው መመሪያ መሠረት የሚፈጸም ይሆናል።
- 11.3. የግብረ ኃይሉ ተጨማሪ ዝርዝር ተግባርና ኃላፊነት በዩኒቨርሲቲው ይወሰናል።

አንቀጽ 12:- ማቆያ፣ ለይቶ ማቆያ እና ህክምናን (Quarantine, Isolation and Treatment) በሚመለከት

- 12.1. ዩኒቨርሲቲው በኮቪድ-19 ራሳቸውን ለሚጠረጠሩ፣ እና የበሽታውን የተለያዩ ምልክቶችን ለሚያሳዩ ተማሪዎች የሚሆን የለይቶ ማቆያ ማዕከል ውስጥ ማዘጋጀት አለበት። የሚጠረጠሩ ሲገኙም ከሚመለከታቸው የጤና ተቋማትና ባለሙያዎች ጋር በመቀናጀት የጤና ሚኒስቴር ባወጣው መመሪያ መሠረት አስፈላጊውን ክትትልና ድጋፍ ማድረግ አለበት።
- 12.2. የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ አባል ኮቪድ-19 ያለበት መሆኑ በምርመራ ውጤት ሲረጋገጥ ከሚመለከታቸው የጤና ተቋማት ጋር በመቀናጀት ከግቢ ውጭ ባሉ የህክምና ማዕከላት እንዲረዱ መደረግ አለበት።

አንቀጽ 13:- በኮቪድ-19 ምክንያት ሞት ቢከሰት

በዩኒቨርሲቲው በኮቪድ-19 ምክንያት ሞት ቢከሰት የሬሳ አያያዝ፣ ማጓጓዣና የቀብር ስነ-ስርዓት በጤና ሚኒስቴር በወጣው መመሪያ መሠረት የሚፈጸም ይሆናል። ሂደቱም በጤና ባለሙያዎች ግብረ ኃይል ተሳትፎ የሚመራ ይሆናል።

ክፍል ስድስት

የባለድርሻ አካላት ሚና

ይህ ክፍል የከፍተኛ ትምህርትና ስልጠና ተቋማት በኮቪድ ወረርሽኝ ወቅት የባለድርሻ አካላትን ሚና የሚዘረዝር ነው። መመሪያውን በተገቢው መንገድ ለመፈጸም የተለያዩ ባለ-ድርሻ አካላትን ንቁ ተሳትፎና ቅንጅታዊ አሰራር ይፈልጋል። የሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር ስራውን በበላይነት በማስተባበርና በመምራት ቁልፍ ሚና የሚጫወት ይሆናል። በተቋም ደረጃ የዩኒቨርሲቲው ቦርድ አመራሮች፣ የዩኒቨርሲቲው የበላይ አመራሮች እንዲሁም የሚመለከታቸው የክልልና የዞን/ወረዳ መሳተፊዎች አካላት ትምህርቱን ስልጠናውን የማስቀጠል ስራ ሰላማዊ እና ውጤታማ ለማድረግ የበኩላቸውን ሚና የሚወጡ ይሆናል።

አንቀጽ 14:- በባለድርሻ አካላት የሚከናወኑ ዋና ዋና ተግባራት

14.1. በሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር የሚከናወኑ ተግባራት

- 14.1.1. የተጓደኛ የቦርድና የተቋማት የበላይ አመራሮች እንዲሟሉ ያደርጋል፤
- 14.1.2. በኮረና (COVID-19) ጊዜና ድህረ-ኮረና (COVID-19) ትምህርትና ስልጠናን ለማስቀጠል የሚያስችል ስልቶችን በመንደፍ በሚመለከተው የሚኒስቴር መስሪያቤቱ ማኔጅመንት ይሁንታ እንዲያገኝ በማድረግ ተግባራዊ ያደርጋል።
- 14.1.3. ለአመራር ቦርድ አባላት፣ ለክልል የቴ/ሙ/ት/ስ/አመራሮች፣ ለከፍተኛ ትምህርትና ስልጠና ተቋማት አመራሮችና ተቋማቱ ላሉበት አካባቢ አስተዳደር አመራሮች ግንዛቤ በመፍጠር ስምሪት ይሰጣል/ያስተባብራል፤
- 14.1.4. ድጋፍና ክትትል ግብረ-ሃይል በማደራጀት በየተቋማቱ የተቋረጠውን ትምህርትና ስልጠና ለማስጀመር አስቻይ ሁኔታዎች መኖራቸውን ያረጋግጣል፤ ከሚመለከታቸው የክልል ቴ/ሙ/ት/ስ/ አመራሮች ጋር በጋራ ይሰራል
- 14.1.5. ወረርሽኙን እየተቆጣጠሩ የመማር ማስተማሩን ስራ ያለስጋት መተግበር ይቻል ዘንድ አጋሮችና ባለድርሻ አካላት ከንጽህና መጠበቂያ ቁሶች ጀምሮ ሌሎች የመማር ማስተማሩን በቴክኖሎጂ ለማስደገፍ የሚያስችሉ ሌሎች ልዩ ልዩ ድጋፎችን ለየተቋማቱ እንዲያደርጉ ያበረታታል፤
- 14.1.6. በኮሮና ወረርሽኝ ምክንያት የተቋረጠውን የ2012 ዓ.ም ትምህርትና ስልጠና በተያዘው የክራሽ ፕሮግራም ጊዜ ውስጥ ለማጠናቀቅ ለሚደረገው ርብርብ ተቋማቱ ልዩ ድጋፍ ስለሚያገኙበት መንገድ ከሚመለከታቸው የመንግስት አካላት ጋር ምክክር ያደርጋል፤
- 14.1.7. ለሰላማዊ መማር ማስተማርና በኮሮና ወቅት የማስፈጸሚያ መመሪያ ያወጣል
- 14.1.8. የመማር ማስተማር ሂደቱን ሰላማዊ በሆነ መንገድ ለማስኬድ የሚያስችል ሁኔታ ስለመኖሩ ግምገማና ክትትል ያደርጋል።

14.2. የከፍተኛ ትምህርትና ስልጠና ተቋማት ሥራ አመራር ቦርድ ሚና

የከፍተኛ ትምህርትና ስልጠና ተቋማትን በበላይነት የመምራት ኃላፊነት የተጣለበት የየተቋማቱ ስራ አመራር ቦርድ ከተለመደው አመራር ለየት ባለ ተነሳሽነትና ትኩረት የሚከተሉትን ተግባራት እንዲያከናውን ይጠበቃል።

- 14.2.1. የዩኒቨርሲቲው ቦርድ የራሱ የሆነ በኮረና (COVID-19) ጊዜና ድህረ-ኮረና (COVID-19) የከፍተኛ ትምህርትና ስልጠና የመማር ማስተማር ስራ የሚመራበትን ልዩ ዕቅድ ያዘጋጃል አተገባበሩንም ይከታተላል፤
- 14.2.2. የአመራር ክፍተት ያለበትን ቦታ በመለየት በተሻለ ፍጥነት ከሚኒስትሩ ወይም ከክልል የቴ/ሙ/ት/ስ/ አመራሮች ጋር በመመካከር በልዩ ሁኔታ የማሟላት ስራ ይሰራል፤
- 14.2.3. በኮረና (COVID-19) ጊዜና ድህረ-ኮረና (COVID-19) የመማር ማስተማሩን ስራ ለማስቀጠል ከተለያዩ ምንጮች ሀብት የማሰባሰቢያ ስልቶችን በመቀየስ ድጋፍ ማድረግ፤
- 14.2.4. ተቋማቱ በኮረና (COVID-19) ጊዜና ድህረ-ኮረና (COVID-19) መማር ማስተማሩን ማስቀጠል የሚያስችል ዕቅድ እንዲያዘጋጁ ያደርጋል ለአፈጻጸሙም ድጋፍና ክትትል ያደርጋል፤
- 14.2.5. ትምህርትና ስልጠናውን በማስቀጠል ሂደት የሚያጋጥሙ የተለያዩ ችግሮችን ከባለ ድርሻ አካላት ጋር በመተባበር ፈጣን ምላሽ ይሰጣል።
- 14.2.6. የመማር ማስተማር ሂደቱ ሰላማዊ በሆነ መንገድ ለማስኬድ የሚያስችል ሁኔታ ስለመኖሩ ይገመግማል፤ ክትትል ያደርጋል።
- 14.2.7. ሃላፊነታቸውን በአግባቡ መወጣት ያልቻሉ አመራሮች ላይ እርምጃ ይወስዳል

14.3. የተቋማት የበላይ ኃላፊዎች ሚና

- 14.3.1. የመማር ማስተማር ስራዎችን የሚከታተል ግብረ-ሃይል በማደራጀት ወደ ስራ ያስገባሉ፤
- 14.3.2. በ2012 ዓ.ም የትምህርት ዘመን በኮሮና ወረርሽኝ ምክንያት ትምህርት ከመቋረጡ በፊት የኮርሶች/ሞጁሎች አፈጻጸም የነበረበትን ደረጃ በፕሮግራም፣ በድጋፍ መንገድ፣ በፋኩልቲ እና በተቋም ደረጃ በጥልቀት በመገምገም ከኮርሶች/ሞጁሎች ባህሪ እንዲሁም ከጊዜ ገደብና

- ከሀብት (ወጪ) አንጻር የተቀናጀ ዝርዝር እቅድ ማውጣትና የአፈጻጸም መርሃ-ግብር በሚለከተው አካል በማዘጋጀት በሴኔት ማስጸደቅና ወደ ስራ ያስገባሉ፤
- 14.3.3. በ2012 ዓ.ም የትምህርት ዘመን በኮሮና ወረርሽኝ ምክንያት የተቋረጠውን ትምህርት ለማስቀጠል የተዘጋጀውን ዕቅድና የአፈጻጸም መርሀ-ግብር በተቋሙ ያሉ ሰራተኞች የጋራ ግንዛቤ እንዲይዙ ያደርጋሉ፤
- 14.3.4. በ2012 ዓ.ም የትምህርት ዘመን የተቋረጠውን ትምህርት በክራሽ ፕሮግራም ለማጠናቀቅ የተከለሰ ካላንደር በማዘጋጀትና በሴኔት በማጸደቅ ለሚመለከታቸው ሁሉ ተደራሽ በማድረግ በየደረጃው በቂ ዝግጅት መደረጉን ይከታተላሉ፤
- 14.3.5. በ2012 ዓ.ም የትምህርት ዘመን የተቋረጠው ትምህርትና ስልጠና በተቀመጠው መርሃ-ግብር መሰረት ለማጠናቀቅ የሚያስችል የሰው ሃይል (መምህራን/አሰልጣኞች፣ የላቦራቶሪ ቴክኒሻን...) እና ሌሎች ግብዓቶች መሟላታቸውን ያረጋግጣሉ፤
- 14.3.6. ዩኒቨርሲቲው በክራሽ ለሚሰጡ ኮርሶች/ሞዲሎች የትምህርት ጥራቱን በምንም መልኩ በማይጎዳ ሁኔታ የኮርሱ ዋና ዋና የብቃት አሃዶች (Core competencies) ማስጨበጥ በሚያስችል ሁኔታ የማስተማሪያ/ዶኩሜንት ወይም አጋዥ ሌክቸሮችን ወይም ሃንዳውቶችን/TTLM፣ ከገላጭ ፖዎር ፖይንት ጋር በሰፍት ኮፒና በሀርድ ኮፒ እንዲያዘጋጁ ያደርጋሉ፤
- 14.3.7. መምህራን/አሰልጣኞች የኮረስ አዉትላይን፣ ማስተማሪያ፣ መልመጃዎች፣ ማጣቀሻና አጋዥ መጽፍትን በሰፍት ኮፒና በሀርድ ኮፒ (በድምጽ እና በምስል) እንዲያሰባስቡና ከሚስተምሩት ትምህርት ጋር አደራጅተውና አቀናጅተው ለተማሪዎች ተደራሽ ማድረጋቸውን ያረጋግጣሉ፤
- 14.3.8. ተማሪዎች/አሰልጣኞች ከተለመደው መደበኛው ፕሮግራም በአጠረፍ የክራሽ ፕሮግራም ትምህርትና ስልጠናቸውን ለማጠናቀቅ በመገደዳቸው ልዩ የጋይዳንስና ካውንስሊንግ አገልግሎት እንዲሁም አካዳሚያዊ የምክር አገልግሎት እንዲያገኙ የሚያስችል የአሰራር ስርዓትን ተግባራዊ ያደርጋሉ፤
- 14.3.9. ከትምህርት ክፍል እስከ የተቋሙ የበላይ አመራሮች ያለውን የግንኙነት ስርዓትን በማጠናከር የክትትልና ድጋፍ ስርዓቱ ፈጣንና ችግሮች ሲፈጠሩም ተገቢውን የእርምጃ እርምጃ ለመውሰድ የሚያስችል ስርዓት ይዘረጋሉ፤
- 14.3.10. ተማሪዎች/አሰልጣኞች መማር ማስተማሩን አስመልክቶ ለሚኖራቸው ቅሬታ በአስቸኳይ መፍትሄ ሊሰጥ የሚችል ግብረ-ኃይል ያደራጃሉ፤
- 14.3.11. የተማሪዎች/አሰልጣኞች ወደ ተቋማት ሲመለሱ በተሻለ ፍጥነት ጥሪ ያደርጋሉ እንደሁም የምረቃ፣ሠርተፊኬት እና ሌሎች ተያያዥ ስራዎችን የማስፈጸሚያ እቅድ አዘጋጅቶ ተግባራዊ ያደርጋሉ፤
- 14.3.12. የተግባር ትምህርት እና ምዘና ያላቸው ተመራቂ ተማሪዎች/አሰልጣኞች ባሉበት ተቋማት ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ጋር በመመካከር በክራሽ ፕሮግራሙ ወቅት እንዴት መምራት እንደሚገባቸው በዓይነቱ ልዩ የሆነ ዝርዝር የአፈጻጸም ዕቅድ በማዘጋጀት ይተገብራሉ፤
- 14.3.13. የአስተዳደር ስራዎችን የሚከታተል ግብረ-ሃይል በማደራጀት ካለው መዋቅር ጋር በማቀናጀት ወደ ስራ በማስገባት ከኮሮና እና ሰላማዊ መማር ማስተማር ጋር የተያዙ ጉዳዮችን ለመከታተል ዝርዝር ዕቅድ ያዘጋጃሉ፤
- 14.3.14. ሻይረሱን ለመከላከል የተቀመጡ የጥንቃቄ መንገዶችን በባነር፣ በፖስተር፣ በስክሪን ወዘተ በማዘጋጀት በሚታዩ ቦታዎች ላይ ተደራሽ እንዲሆኑ ያደርጋሉ፤
- 14.3.15. ሻይረሱን ለመከላከል የተቀመጡ የጥንቃቄ መንገዶችን አለመከተል ተጠያቂነትን የሚያስከትል መሆኑን በግልጽ በማሳወቅ ከቅበላ በፊት በሚኒስቴር መስሪያ ቤቱ በኩል በህዝብ መገናኛ ብዙሃን እና በተቋማት ለተማሪዎች ለተቋሙ ማህበረሰብ ግልጽ መደረጉን ያረጋግጣሉ፤
- 14.3.16. ተማሪዎች/አሰልጣኞች ግቢ ዉስጥ እስካሉና ወረርሽኙ እስካልጠፋ ድረስ ዉሃ፣ ሳንታይዘር፣ ማስክ እና ሳሙና ያለ እጅ ንክኪ ጥቅም ላይ መዋላቸውን ያረጋግጣሉ፤
- 14.3.17. በ2012 ዓ.ም የትምህርት ዘመን በኮሮና ወረርሽኝ ምክንያት የተቋረጠውን ትምህርት ለማጠናቀቅ የሚያስችል በጀት በልዩ ሁኔታ ማግኘት የሚቻልበትን ስልት ይቀይሳሉ፤

- 14.3.18. የግዥና ንብረት አስተዳደር ሥራዎችን በተመለከተ መገዛት የሚገባቸው ቁሶች (የተማሪዎች ምግብ፣ የላቦራቶሪ ኬምካሎች፣ የላቦራቶሪ ዕቃዎች፣ የዎርክሾፕ ማቴሪያሎች፣ የማስተማሪያ ቁሳቁሶች፣ ሳንታይዘሮች፣ የፊት መሸፈኛ ጭምብሎች፣ የእጅ ጓንቶች፣ ከንክቢ ነጻ የእጅ መታጠቢያ ማሽኖች ወዘተ) በአግባቡ በመለየት በጊዜው ጨረታ በማዉጣትና ዉሎችን በመፈጸም ፈጣን ግዥዎችን ማከናወን የሚያስችል አሰራር ይዘረጋሉ፤
- 14.3.19. ስራዎችን ለማሳለጥ የሚያስችሉ አሠራር ስርዓቶች፣ የተክኖሎጂ እና ሌሎች መሠረተ ልማት ምቹ ሁኔታ ተቋማዊ በሆነ መልኩ መፈጠሩን ያረጋግጣሉ፤
- 14.3.20. ዝርዝር ስራዎችን በየጊዜው ይገመግማሉ ፈጣን የማስተካከያ እርምጃዎችን ይወስዳሉ፤
- 14.3.21. ለማቆያነት ሲያገለግሉ የነበሩ ተቋማት በኬሚካል ማጽዳትና ለአገልግሎት ዝግጁ እንዲሆኑ ያደርጋሉ፤
- 14.3.22. ተማሪዎች/ሰልጣኞች ወደ የተቋማቱ ሲጠሩ በጉዞ ሂደት ለወረርሽኙ ተጋላጭ እንዳይሆኑ የሚታደግ የትራንስፖርት አገልግሎት ያገኙ ዘንድ ከትራንስፖርት ሚኒስቴርና በየደረጃው ካሉ ቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች ጋር በቅንጅት ይሰራሉ፤
- 14.3.23. የቫይረሱ ምልክት በተቋም ደረጃ ቢታይ (ተጠርጣሪ ቢገኝ) በግቢ ዉስጥ የለይቶ ማቆያና ልዩ ህክምና መስጫ ማዕከል መኖሩን ያረጋግጣሉ፤ እንደሁም በየተቋማቱ ከሚገኙ የተማሪዎች ክሊኒክ፣ ከዘን/ወረዳ ጤና ማዕከላት ጋር በቅርበት ይሰራሉ፤
- 14.3.24. የመመገቢያ ሰዓትን በማራዘም፣ ተማሪዎች/ሰልጣኞች በመመገቢያ አዳራሽ ርቀታቸውን ጠብቀው የሚመገቡበት ሁኔታ ያመቻቻሉ፤
- 14.3.25. ቫይረሱ በተቋም/በካምፓስ ደረጃ በወረርሽኝ መልክ ቢስፋፋ ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ጋር በመመካከር አስፈላጊው እርምጃ እንዲወሰድ ያደርጋሉ፤
- 14.3.26. የመማር ማስተማር ሂደቱ ሰላማዊ በሆነ መንገድ ለማስክሄድ የሚያስችል ሁኔታ ስለመኖሩ ግምገማና ክትትል ያደርጋሉ፤
- 14.3.27. ተማሪዎች በየጊዜው አስፈላጊውን የጤና ምርመራና ክትትል እንዲደረግላቸው ያደርጋሉ፤
- 14.3.28. ለተማሪዎች የተለያዩ አገልግሎት የሚሰጡ መምህራንና ሰራተኞች አስፈላጊው የጤና ምርመራና ክትትል እንዲደረግላቸው ያደርጋሉ፤
- 14.3.29. ሃላፊነታቸውን በአግባቡ ባልተወጡ የበታች አመራሮች፣ መምህራን/አሰልጣኞች፣ ተማሪዎች/ሰልጣኞችና አስተዳደር ሰራተኞች ላይ አስፈላጊውን እርምጃ ይወስዳሉ

14.4. የመምህራን/አሰልጣኞች ሚና

- 14.4.1. የተቋረጠውን ትምህርትና ስልጠና ለማስቀጠል የሚያስፈልጉ ዝግጅቶችን ለምሳሌ የሞጁል ዝግጅት፣ የዎርክሾፖችን የማደራጀት፣ በቴክኖሎጂ የታገዘ ትምህርትና ስልጠና ለመስጠት የሚያስችል ዝግጅቶችን ያደርጋሉ
- 14.4.2. በሚደረግላቸው ጥሪ መሰረት በስራ ቦታቸው በመገኘት ኮቪድን ለመከላከል የሚያስችሉ ድንጋጌዎችን እና የተቋሙትን ክልከላዎች በመተግበር ትምህርትና ስልጠናውን ያከናውናሉ
- 14.4.3. በጤና ሚኒስትርና በሳ.ክ.ት.ሚ. የሚወጡ ጠኮሮና ቫይረስ ስርጭትን ለመቆጣጠርና ለመከላከል የተዘጋጁ መመሪያዎችን ተማሪዎች/ሰልጣኞች እንዲተገብሩ ያደርጋሉ
- 14.4.4. በተሰጠው ጊዜ ውስጥ ተማሪዎች/ሰልጣኞች ትምህርታቸውን/ስልጠናውን እንዲያጠናቅቁ ከተለመደው ተጨማሪ ጊዜን ስራ ላይ በማዋል የአዲሱን ኖርማል አሰራር ተግባራዊ ያደርጋሉ
- 14.4.5. የተማሪዎችን/ሰልጣኞችን ውጤት በጊዜ ለሚመለከተው የስራ ክፍል ሪፖርት ያደርጋሉ፤ በውጫ አካል የሚመዘኑ ሰልጣኞችንም በመለየት ዝርዝራቸውን ለሚመለከተው አካል ያቀርባሉ፤
- 14.4.6. ከበሽታው ጋር በተያያዘ ለምዘና ብቁ ያልሆኑ ወይም ልዩ ድጋፍ የሚፈልጉ ተማሪዎችን/ሰልጣኞችን ድጋፍ በማድረግ እንዲበቁ ያደርጋሉ።

ክፍል ሰባት

ይህን መመሪያ በሚጥሱ የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ ላይ የሚወሰዱ እርምጃዎች

አንቀጽ 15:- እርምጃ የሚወሰድባቸው አካላት

- 15.1. ዩኒቨርሲቲው
- 15.2. የዩኒቨርሲቲው አመራር
- 15.3. መምህራን
- 15.4. አስተዳደር ሠራተኞች
- 15.5. ተማሪዎች
- 15.6. ሌሎች በግቢ ውስጥ አገልግሎት የሚሰጡ ግለሰቦች፣ ተቋማት ወይም ማህበራት ይሆናሉ።

አንቀጽ 16:- የጥፋት ምድብና የሚያስከትለው የቅጣት ዓይነት

16.1. የጥፋት ዓይነቶች በጥፋቶቹ ደረጃና ድግሞሽ ልክ አነስተኛ፣ ቀላል፣ መካከለኛ፣ ከፍተኛ ወይም በጣም ከፍተኛ ተብለው የሚመደቡ ይሆናል።

16.2. የጥፋት ቅጣት ዓይነቶች

በዚህ መመሪያ መሠረት ጥፋት በፈጸመ የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ አባል ላይ ሊወሰድ የሚችል ቅጣትና እርምጃ፡

- 16.2.1 የቃል ግሳጾ፣ በጽሑፍ የሚሰጥ የቃል ማስጠንቀቂያ
- 16.2.2 የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ (ቀላል፣ ከባድና የመጨረሻ)
- 16.2.3 ስለ ጉዳዩ ለቤተሰብ ማሳወቅ
- 16.2.4 ማህበራዊ አገልግሎት የሚያሰጥ ቅጣት፣
- 16.2.5 ጥፋት የፈፀመበትን ንብረት መውረስና በጥፋቱ የተጎዱ ወይም ዋጋቸው የቀነሰ፣ ወይም ሙሉ በሙሉ የወደሙ ንብረቶች ወይም ሕንፃዎች፣ ተገጣጣሚዎች ካሉ የሚተኩ ከሆኑ እንዲተኩ ማድረግ፣ ካልሆነ ዩኒቨርሲቲው በባለሙያ አስጠንቶ በሚያቀርበው የወቅቱ የገበያ ዋጋ መሠረት ዋጋውን ማስከፈል
- 16.2.6 የወር ደመወዝ ቅጣት
- 16.2.7 ከኃላፊነት ቦታ ማስነሳት
- 16.2.8 ከኃላፊነት ቦታዎች ውድድር መታገድ ወይም በድጋሚ በኃላፊነት ቦታዎች እንዳይሰም ማገድ
- 16.2.9 ደረጃ ዝቅ ማድረግ
- 16.2.10 ለተወሰነ ጊዜ ከትምህርት ዕድልና የደረጃ ዕድገት፣ የደመወዝ ለውጥ ወይም ጥቅማ ጥቅም ማገድ
- 16.2.11 ለተወሰነ ጊዜ ከትምህርት ማገድ
- 16.2.12 የትምህርት ማስረጃውን ለተወሰነ ጊዜ መያዝ
- 16.2.13 የትምህርት ማስረጃ ፈጽሞ አለመስጠት
- 16.2.14 ሙሉ በሙሉ መሰናበት
- 16.2.15 1ጉዳዩን በወንጀል ወይም በፍታብሔር ሕግ እንዲታይ ለሚመለከተው አካል ማስተላለፍ

የጥፋት ምድብ	እርምጃ የሚወሰድባቸው አካላትና የቅጣት ዓይነት			
	ተማሪዎች	መምህራን	አስተዳደር ሰራተኛ	አመራር
አነስተኛ	<ul style="list-style-type: none"> ምክር የቃል ማስጠንቀቂያ 	የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ	<ul style="list-style-type: none"> ምክር የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ 	ከባድ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ
ቀላል	<ul style="list-style-type: none"> ጽሑፍ ማስጠንቀቂያ እስከ ከባድ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ 30-50 ሰዓት ማህበራዊ አገልግሎት መስጠት 	<ul style="list-style-type: none"> ከባድ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ የአንድ ወር ደመወዝ ቅጣት 	<ul style="list-style-type: none"> ከባድ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ የአንድ ወር ደመወዝ ቅጣት 	<ul style="list-style-type: none"> የመጨረሻ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ የአንድ ወር ደመወዝ ቅጣት
መካከለኛ	ከአንድ ወሰን ችምህርት እስከ ሁለት ዓመት የሚያስቀጡ	<ul style="list-style-type: none"> የመጨረሻ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያና የሶስት ወር ደመወዝ ቅጣት 	<ul style="list-style-type: none"> የመጨረሻ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያና የሶስት ወር ደመወዝ ቅጣት 	<ul style="list-style-type: none"> ከኃላፊነት ቦታ ማስነሳት የሶስት ወር ደመወዝ ቅጣት እስከ 5 ዓመት ከኃላፊነት ቦታዎች ውድድር መታገድ
ከፍተኛ	ከሁለት ዓመት እስከ ሶስት ዓመት የሚያስቀጡ (ከትምህርት ገበታ የሚያሳግዱ) ጥፋቶች	<ul style="list-style-type: none"> አንድ ደረጃ ዝቅ ማድረግ እና 3 ወር ደመወዝ ቅጣት ከ2-3 ዓመት <ul style="list-style-type: none"> ከትምህርት ዕድልና የደረጃ ዕድገት ውድድር፣ የኃላፊነት ቦታ ውድድር፣ የደመወዝ ለውጥ ጥቅማ ጥቅም መታገድ 	<ul style="list-style-type: none"> አንድ ደረጃ ዝቅ ማድረግ ከ2-3 ዓመት <ul style="list-style-type: none"> ከትምህርት ዕድልና የደረጃ ዕድገት ውድድር፣ የኃላፊነት ቦታ ውድድር፣ የደመወዝ ለውጥ ጥቅማ ጥቅም መታገድ 	<ul style="list-style-type: none"> ከኃላፊነት ቦታ ማስነሳት አግባብነት ባለው ሕግ መጠየቅ በድጋሚ በኃላፊነት ቦታዎች አይሰየምም ከ2-3 ዓመት፡- <ul style="list-style-type: none"> የደረጃ ዕድገት ውድድር፣ የደመወዝ ለውጥ ጥቅማ ጥቅም መታገድ
በጣም ከፍተኛ	<ul style="list-style-type: none"> ከዩኒቨርሲቲው የትምህርት መርሃ-ግብር ሙሉ በሙሉ መሰናበት ለ2 ዓመት በየትኛውም የትምህርት ተቋም መማር አይችልም 	<ul style="list-style-type: none"> ከሥራ ገበታ ሙሉ በሙሉ መሰናበትን የሚያስከትሉ መምህር እስከ 3 ዓመት በየትኛውም የትምህርትና ስልጠና ተቋማት ውስጥ በቋሚነትም ሆነ በግዜያዊነት ቅጥር መፈጸም አይችልም። 	ከሥራ ገበታ ሙሉ በሙሉ መሰናበት	<ul style="list-style-type: none"> ከሥራ ገበታ ሙሉ በሙሉ መሰናበት አግባብነት ባለው ሕግ መጠየቅ

አንቀጽ 17:- አነስተኛ ጥፋቶች

17.1. በምክር የሚታለፉ ጥፋቶች፤

- 17.1.1. መመገቢያ እቃዎችን በተገቢው ቦታ ያለማስቀመጥ /ያለመመለስ/
- 17.1.2. በልዩ ሁኔታ የሚፈቀድላቸው ካልሆኑ በስተቀር አገልግሎት መስጫ ቦታዎች ላይ ርቀትን ጠብቆ አለመሰለፍ ወይም ተራን አለመጠበቅ፤
- 17.1.3. ከኮቪድ-19 ጋር በተያያዘ ባልተፈቀደ ቦታ ማናቸውንም ማስታወቂያ መለጠፍ
- 17.1.4. ከኮቪድ-19 ጋር በተያያዘ በመኝታ ክፍል ውስጥ ተገቢ ያልሆነ ጽሑፍ እና/ወይም ስዕል መለጠፍ፤
- 17.1.5. ሌሎች መሰል የሥነ-ምግባር ጥፋቶችን መፈጸም፤

17.2. የቃል ማስጠንቀቂያ የሚያሰጡ ጥፋቶች

የቃል ማስጠንቀቂያ የሚያሰጡ ጥፋቶች ሆነው በማስታወሻ መዝገብ የሚያዙ እና ግለሰቡም ለጥፋቱ የሚፈረምበት ሆኖ በጽሁፍ የሚሰጡ ናቸው።

- 17.2.1. ከላይ የተዘረዘሩትን በምክር የሚታለፉና መሰል ጥፋቶችን በድጋሜ ለሁለተኛ ጊዜ ፈጽሞ መገኘት
- 17.2.2. እጅን ባልተፈቀደ ቦታ መታጠብ፤
- 17.2.3. ተቋሙ ባወጣው አሰራር መሰረት መታወቂያ ወይም የምግብ ካርድ እንዲያሳይ ተጠይቆ ፈቃደኛ አለመሆን፤
- 17.2.4. ሌሎች መሰል የስነ-ምግባር ጥፋቶችን መፈጸም፤

አንቀጽ 18:- ቀላል ጥፋቶች

ከጽሑፍ ማስጠንቀቂያ እስከ ከባድ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያና እንደአስፈላጊነቱ ማህበራዊ አገልግሎት በመስጠት የሚያስቀጡ ጥፋቶችን ያካትታል።

- 17.3. የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ወይም ከ30 ያላነሰ ከ50 ሰዓታት ያልበለጠ ማህበራዊ አገልግሎት (የጉልበት ሥራ) ወይም በሁለቱም ሊያስቀጡ የሚችሉ ጥፋቶችን
  - ከላይ በአነስተኛ ጥፋቶች የተዘረዘሩትን የቃል ማስጠንቀቂያ ወይም ነጻ ማህበራዊ አገልግሎት የሚያሰጡ ጥፋቶች መካከል አንዱን ጥፋት ተፈፅሞ በተወሰደው ቅጣት መሻሻል ሳይታይና ያንኑ ወይም ተመሳሳይ ጥፋት ደግሞ መፈጸም፤
- 17.4. ወደ ዩኒቨርሲቲው ቅጥር ግቢ የተደነገገን የሰዓት ገደብ አለማክበር፤
- 17.5. ከተፈቀደ ቦታ ውጭ በዩኒቨርሲቲው ግቢ ውስጥ ቆሻሻ መጣል
- 17.6. በዩኒቨርሲቲው ተገቢ አካል የተሰጠን ሕጋዊ ትእዛዝ አለማክበር፤
- 17.7. ለጋራ ጤንነት አደገኛ የሆኑ ድርጊቶችን መፈጸም፤

18.2. ከባድ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያና እንደአስፈላጊነቱ ማህበራዊ አገልግሎት በመስጠት የሚያስቀጡ ጥፋቶች

- 18.2.1. ከላይ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ ወይም ከ30 ያላነሰ ከ50 ሰዓታት የሚያስቀጡ ጥፋቶች መካከል አንዱን ወይም ተመሳሳይ ጥፋት ፈፅሞ በተወሰደው ቅጣት መሻሻል ሳይታይና ያንኑ ወይም ተመሳሳይ ጥፋት ደግሞ መፈጸም፤
- 18.2.2. ባልተፈቀደለት መኝታ ቤት ማደር ወይም የመኝታ ቦታን ያለፈቃድ መቀየር
- 18.2.3. ያልተፈቀደለት ሰው በመኖሪያ ቦታ እንዲኖር፤ እንዲዳበል ወይም እንዲያድር ማድረግ፤
- 18.2.4. ያለፈቃድ የበሰለ ምግብ ከማንኛውም ቦታ ወደ ዶርም ይዞ ገብቶ ሲጠቀሙ መገኘት፤
- 18.2.5. ሌሎች መሰል የስነ-ምግባር ጥፋቶችን መፈፀም፤

አንቀጽ 19:- መካከለኛ ጥፋቶች

- 19.1. ማንኛውም ሰው በዩኒቨርሲቲው ውስጥ የአፍና አፍንጫ መሸፈኛ ማድረግ ቀሪ መሆኑ እስከሚወሰንበት እና ስልጣን ባለው አካል በይፋ እስከሚገለጽበት ጊዜ ድረስ ከመኝታ እና ከመመገቢያ ሰዓት ውጪ በማንኛውም ቦታ የአፍና አፍንጫ መሸፈኛ ሳያደርግ መንቀሳቀስ
- 19.2. በዩኒቨርሲቲው ውስጥ ተገልጋዮች በሚቀመጡበት ጊዜም ይሁን በማንኛውም አካሄድ አገልግሎቱን ሲያገኙ ከሁለት ሜትር በታች ተጠጋግተው እና የአፍ እና አፍንጫ መሸፈኛ ሳያደርጉ አገልግሎት እንዲያገኙ ማድረግ ወይም ከተማሪዎች ምግብ ቤት ውጪ ባሉ ምግብ ቤቶች ጠረጴዛቸው በአንድ ጠረጴዛ ከሶስት ተገልጋዮች በላይ እንዲቀመጡ ማድረግ
- 19.3. የተቀደደ፣ በአግባቡ ያልጸዳ ወይም በአግባቡ ያልጸዳ የአፍና የአፍንጫ መሸፈኛ ማስክ ማድረግ
- 19.4. በ ግቢ ውስጥ በሚደረግ እንቅስቃሴና የጋራ አገልግሎት በሚሰጥባቸው ቦታዎች ከሁለት ሜትር በታች ርቀት መቆምም ሆነ መቀመጥ
- 19.5. ከተማሪዎች ምግብ ቤት እና ከሌሎች ግቢ ውስጥ ካሉ ምግብ ቤቶች የሚወጡ ትራፊ ምግቦችን ለሌላ ለማንኛውም ግልሰብም ሆነ አካል አሳልፎ መስጠት ወይም መሸጥ
- 19.6. ማንኛውም የአካል ቅርርብንና ንኪኪን የሚፈልጉ የተማሪዎች የቤት ውስጥና ከቤት ውጭ ያሉ መዝናኛዎች፣ የመዝናኛ መሳሪያዎችና ጨዋታዎች እና በማንኛውም ደረጃ የሚደረግ የቡድን ስፖርት ውድድር ማድረግ
- 19.7. የስነ-ጽሑፍ ምሽቶችና የተለያዩ የመዝናኛ መሳሪያዎች ፤
- 19.8. በግቢ ውስጥ ባሉ ማንኛውም የመዝናኛ ስፍራዎች በቡድን መጫወት

19.9. ለአንድ ወሰን ትምህርት ከትምህርት ገበታ የሚያሳግዱ ጥፋቶች

19.9.1. ከላይ የተጠቀሱት ወይም ተመሳሳይ ጥፋት በድጋሜ ፈጽሞ መገኘት፣

19.10. ከአንድ ዓመት እስከ ሁለት ዓመት የሚያስቀጡ ጥፋቶች በዚህ ምድብ ይካተታሉ።

- 19.10.1. ሳይታመም የታመመ በማስመሰል ከክሊኒክ መድኃኒት አውጥቶ ሲሸጥ ወይም ለሌላ ሰው ሲሰጥ መገኘት፣
- 19.10.2. ሌሎች በዚህ ምድብ ሊካተቱ የሚችሉ ጥፋቶች ተብለው በዩኒቨርሲቲው በጽሑፍ የሚለዩ ጥፋቶችን መፈጸም ፣

አንቀጽ 20:- ከፍተኛ ጥፋቶች

- 19.10.3. ማንኛውም ሰው በዩኒቨርሲቲው ውስጥ ለሰላምታና ለሌላ ለማንኛውም አላማ በእጅ መጨበበጥ፣ የእርስ በእርስ አካላዊ ንክኪ ማድረግ
- 20.1. ከቪድ-19ን ለመከላከል የሚደረጉ የጥንቃቄ መልዕክቶችን ይዘው የተለጠፉት ማስታወቂያዎችን መቅደድ፣ ሌላ ማስታወቂያ ደርቦ መለጠፍ፣ ማበላሽት ወይም በሌላ ቁስ መጋረድ
- 20.2. በዩኒቨርሲቲው የተጣሉ ግዴታዎችን አለመወጣት (ይህ በየደረጃው ባለው አመራር ላይ የሚቆጠር ጥፋት ነው)
- 20.3. የዩኒቨርሲቲውን ህግና ደንብ ለመጣስ፣ የአሰራር ስርአትና የሥራ አመራር ውሳኔ ለመቃዎም ተማሪዎችን ለአድማ፣ ለአመጽና ለረብሻ ማነሳሳት፣ ማስተባበር፣ የሃሰት ወሬ መፍጠርና የተለያዩ ሚዲያዎችን በመጠቀም ማስፋፋት፣ ለህገ-ወጥ ሥራ ህብረት መፍጠር፣
- 20.4. ዩኒቨርሲቲው በሚያወጣቸው ሕጎች ተገዢ ለመሆን አለመፈለግ፣ ያለበቂ ምክንያት የትምህርትና ስልጠና ፕሮግራሞች እንዲቀየሩ አመጽ ማስነሳት፣ ሰላምን ማወክ፣ በተደጋጋሚ እንደማይለወጡ ተነገሮ ለመቀበል ዝግጁ አለመሆን፣
- 20.5. ሌሎች በዚህ ምድብ ሊካተቱ የሚችሉ ጥፋቶች ተብለው በዩኒቨርሲቲው በጽሑፍ የሚለዩ ጥፋቶችን

መፈጸም ፣

አንቀጽ 21:- በጣም ከፍተኛ ጥፋቶች

- 21.1. ከፍተኛ የዲስፕሊን ጥፋቶችን ፈጽሞ በተወሰደው እርምጃ መሻሻል ሳያሳይ ለሁለተኛ ጊዜ ጥፋት ፈፀሞ መገኘት፤
- 21.2. ማንኛውም ዩኒቨርሲቲው የፊት ለፊት ትምህርት መስጠት መጀመር እንደሚችል ከሚመለከተው አካል ቅድመ ሁኔታዎች የተሟሉ ስለመሆኑ ተረጋግጦ ውሳኔ/ፈቃድ ሳይሰጥ እንዲሁም አጠቃላይ የመማር ማስተማር ስራውን በተመለከተ የሚደረጉ የጥንቃቄ እርምጃዎችን ሳያከብር ወይም ሳይከተል ትምህርት መስጠት
- 21.3. ማንኛውም ሰው በዩኒቨርሲቲው ውስጥ ኮቪድ-19 እንዳለበት እያወቀ ወደ ዩኒቨርሲቲው ውስጥ መግባት፤ ከተቋሙ ማህበረሰብ ጋር መቀላቀል ወይም ሽይረሱ ወደ ሌሎች ሰዎች ሊተላለፍ በሚችልበት ሁኔታ ከሌሎች የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ አባላት ጋር መገናኘት ወይም በሀሰት ሽይረሱ እንዳለበት /እንዳለበት አድርጎ ማስመሰል
- 21.4. ማንኛውንም ዩኒቨርሲቲውን/የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ አባላት የተመለከተ የኮቪድ-19 መረጃ ሳይፈቀድለት በተለያዩ መንገዶች መግለጽ
- 21.5. ሌሎች ከነዚህ ጋር ተመሳሳይነት ያላቸው ጥፋቶችን ፈጽሞ መገኘት

ክፍል ስምንት

የዲስፕሊን ኮሚቴ

አንቀጽ 22:- የዲስፕሊን ኮሚቴ ስለማቋቋም

የተማሪዎችና የሠራተኞች (መምህራንና አስተዳደር ሠራተኛ) ዲስፕሊን ኮሚቴ በተቋም ደረጃ እና በከምፓስ ደረጃ ጸንተው ባሉ ህጎች መሠረት በተቋሙ የበላይ ኃላፊ የሚቋቋም ነው።

አንቀጽ 23:- የዲስፕሊን ኮሚቴው ተጠሪነት

- ሀ. በዩኒቨርሲቲ ደረጃ ያለ የዲስፕሊን ኮሚቴ አስተዳደር ዘርፍን ለሚመራ ለአ/ተ/ጉ/ም/ፕሬዚዳንት ተጠሪ ይሆናል።
- ለ. በከምፓስ ደረጃ ያለ የዲስፕሊን ኮሚቴ ተጠሪነቱ ለከምፓሱ ዲን ይሆናል።
- ሐ. ስለሆነም ኮሚቴው ማንኛውንም የዲስፕሊን የውሳኔ ሐሳብ ተጠሪ ለሆኑበት አካላት በማቅረብ ያስጸድቃል።

አንቀጽ 24:- የዲሲፕሊን ኮሚቴ አባላት፣

- 24.1. የተማሪዎች አስተዳደራዊ ጉዳይ የዲሲፕሊን ኮሚቴ አባላት የተማሪዎች አስተዳደራዊ ጉዳይ የዲሲፕሊን ኮሚቴ ስድስት አባላት ይኖሩታል።

የተማሪዎች አስተዳደራዊ የዲሲፕሊን ጥፋት መርምሮ የውሳኔ ሃሳብ የሚያቀርብ ኮሚቴ በተማሪዎች አገልግሎት ዳይሬክተር አቅራቢነት በፕሬዚዳንቱ የሚወከሉ ስድስት አባላት ይኖሩታል። ኮሚቴውም የሚከተሉትን አባላት ያካትታል:-

- ሀ. አንድ ሰው----- ሰብሳቢ (የተማሪዎች አገልግሎት ም/ዳይሬክተር)
- ለ. አንድ ሰው----- አባል
- ሐ. አንድ ሰው----- ፀሃፊ

ሙ. አንድ ሰው _____ አቃቤ ህግ(ድምፅ የሌለው)

ሠ. በተማሪዎች ህብረት የሚመረጡ ሁለት የተማሪዎች ተወካይ (አንድ ወንድ አንድ ሴት)——አባላት

24.2. የሠራተኞች የዲስፕሊን ኮሚቴ አባላት

የሠራተኞች የዲስፕሊን ኮሚቴ አምስት አባላት ይኖሩታል።

እነርሱም፡-

- ሀ. አንድ ነባር መምህር .....ሰብሳቢ (በዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ የሚሰየም)
- ለ. የሴቶችና አካል ጉዳተኞች ዳይሬክተር.....አባል
- ሐ. የመምህራን ማህበር ተወካይ.....አባል (በመምህራን የሚወከል)
- መ. የአስተዳደር ሠራተኞች ተወካይ .....አባል (በሠራተኞች የሚወከል)
- ሠ. አንድ ነባር የአስተዳደር ሠራተኛ .....አባልና ፀሐፊ በዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ የሚሰየም)

አንቀጽ 25:- የዲስፕሊን ኮሚቴ አባላት የሚከተሉትን ሊያሟሉ ይገባል፤

- ሀ. በዩኒቨርሲቲው ውስጥ በስነ-ስርዓት አክባሪነታቸው፣ በታማኝነታቸውና በቁርጠኝነታቸው የሚታወቁና ፍትሃዊና ሚዛናዊ እይታ ያላቸው፤ የማያዳሉ፤
- ለ. በዲስፕሊን ጥፋት ተከሰደና ተቀጥተው የሚወቁ
- ሐ. በዩኒቨርሲቲው ውስጥ በአጠቃላይ ተቀባይነት ያላቸው
- መ. በዩኒቨርሲቲው ቢያንስ የአንድ ዓመት ቆይታ ያላቸው
- ሠ. ከላይ ከ(ሀ) እስከ (መ) የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ አዲስ ተቋም/ካምፓስ ሲቋቋም የተቋሙ የበላይ ኃላፊ የሚወስን ይሆናል።

አንቀጽ 26:- የኮሚቴው ሥልጣን

- ሀ. ኮሚቴው የቀረበለትን የዲስፕሊን ጥፋት ክስ በዚህ መመሪያ መሠረትና ሌሎች በዩኒቨርሲቲውና በዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ ላይ ተፈፃሚነት ካላቸው ህጎች ጋር በማገናኘት መርምሮ የውሳኔ ሐሳብ ያቀርባል።
- ለ. የዲስፕሊን ኮሚቴ በይግባኝ የቀረበ ከሆነ መርምሮ የውሳኔ ሃሳቡን ለአስተዳደር ዘርፍ ምክትል ፕሬዚዳንት ያቀርባል።
- ሐ. ክሱን በሚመለከት ከጉዳዩ ጋር በተያያዘ ማንኛውንም የሥራ ክፍል መረጃው ጠይቆ የመውሰድ፣ ማንኛውንም አካል አስቀርቦ የመመርመር ሥልጣን ይኖረዋል። የሥራ ክፍሎችም የመተባበር ግዴታ አለባቸው።

አንቀጽ 27:- የኮሚቴው አባላት መጓደል

ከኮሚቴው ውስጥ አንድ አባል የተጓደለ ከሆነ የዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ እንዲያውቀው ተደርጎ በኮሚቴው ሰብሳቢ አቅራቢነት ተጠሪ የሆኑበት የቅርብ ኃላፊ ተተኪ ይመድባል። ከአንድ በላይ አባል ከሆነ ግን የኮሚቴ አሰየምን ተከትሎ ይፈጸማል።

አንቀጽ 28:- ከኮሚቴ አባልነት ስለመነሳት

- ሀ. የኮሚቴው ሰብሳቢ ከሳሽ በሚሆንበት ጊዜ በአባላቱ ውሳኔ መሠረት ከአባላቱ መካከል አንዱ ሰብሳቢ ይሆናል።
- ለ. የኮሚቴው ሰብሳቢ ወይም ማንኛውም አባል ክስ ከቀረበበት ግለሰብ ጋር የግል ጠብ ወይም የስጋ ወይም

የጋብቻ ዝምድና ያለው መሆኑ ሲረጋገጥ ለዚህ ጉዳይ ብቻ በጊዜያዊነት ከሰብሳቢነቱ ወይም ከአባልነቱ እንዲነሳ ይደረጋል።

ሐ. ማንኛውም የኮሚቴ አባል ራሱን ከጉዳይ በማግለል በሌላው አባል ላይ ተጽእኖ ለመፍጠር ወይም ችግር ውስጥ ለማስገባት ከባለጉዳይ ጋር እየተገናኘ ሚስጢር ያወጣ ወይም ቃለ ጉባኤዎችን፣ መረጃዎችንና ጽሁፎችን ለባለጉዳይ ያሳየ ወይም የገለጸ ወይም የሰጠ እንደሆነ ከአባልነቱ ይነሳል፤ በከፍተኛ የዲስፕሊን ጥፋትም በአባላቱ ወይም በሰብሳቢው ይከሰሳል፤ አስፈላጊው አስተዳደራዊ እርምጃ ይወሰዳል።

መ. ማንኛውም የኮሚቴ አባል በተደጋጋሚ ያለ ማንም ፈቃድ የኮሚቴ ስብሰባ ጥሪ ሲደረግ የሚቀር ከሆነ የጽሑፍ ማብራሪያ እንዲያቀርብ ይደረጋል፤ ጉዳዩም በፋይል ውስጥ እንዲያያዝ ይደርግና ከአባልነቱ እንዲነሳ ይደረጋል። በዲስፕሊን ጥፋትም ሊጠየቅ ይችላል።

አንቀጽ 29:- የኮሚቴው ምልዓተ ጉባኤና ድምጽ አሰጣጥ፣

ሀ. በኮሚቴው ስብሰባ ላይ ግማሽ (50%) አባላት ከተገኙ ምልዓተ ጉባኤው ሙሉ ይሆናል።

ለ. አከራካሪ ጉዳይ ሲያጋጥም የኮሚቴው አስተያየት የሚያልፈው በድምጽ ብልጫ ሲሆን እኩል በኩል ከሆነ ሰብሳቢው ባለበት ወገን የቀረበው ሃሳብ ይወድቃል፤ በሃሳብ የተለየ አባል ካለ የተለየበት ምክንያት በቃለ ጉባኤው ላይ ይሰፍራል።

ሐ. ሰብሳቢው የክስ ሂደቱን በአግባቡ መምራት አለበት። በክርክሩ ወቅት አንድ የኮሚቴ አባል የስነ-ምግባር ግድፈት ካሳየ ከስብሰባው በጊዜያዊነት እንዲወጣ ማድረግ ይችላል። ይህ ምልዓተ ጉባኤውን ሊያጎል የሚችል ከሆነ አስተዳደር ተ/ጉ/ም/ፕሬዚዳንት እንዲያውቀው በማድረግ የጎደለው አባል እንዲተካ ወይም ባሉት አባላት ውሳኔ እንዲሰጥ ሊፈቅድ ይችላል።

መ. ማንኛውም የኮሚቴው አባል በስብሰባው የሃሳብ ልዩነት ኖረውም አልኖረውም በቃለ ጉባኤው ላይ ይፈረማል።

አንቀጽ 30:- የኮሚቴው የስብሰባ ጊዜና የአባላት ሰዓት አክባቢ

ሀ. ኮሚቴው የሚሰበስብበትን ቀንና ሰዓት እንደየክሱ ጉዳይ አንገብጋቢነትና ብዛት እየታየ በኮሚቴው ሰብሳቢ ይወሰናል። ቢያንስ ከአንድ ቀን በፊትም ለአባላቱ አመቺ በሆነ መንገድ የሚገለጽ ይሆናል።

ለ. ማንኛውም የኮሚቴው አባል አስቀድሞ ሰብሳቢውን ሳያስፈቅድ፣ አሳማኝ ባልሆነ ሰብሳቢ አስባብ ለተደጋጋሚ ቀናት ቢቀር ወይም ስብሰባውን ቢያስተጓጎል ሰብሳቢው በሚያቀርበው ማስረጃ መሠረት በአስተዳደር ተ/ጉ/ም/ፕሬዚዳንት በኩል ተገቢው አስተዳደራዊ እርምጃ ይወሰድበታል።

አንቀጽ 31:- የዲስፕሊን ኮሚቴው የስራ ዘመን

የኮሚቴው የስራ ዘመን ከቪድ-19 ወረርሽኝ መጥፋት ጋር የሚያያዝ ሆኖ ከሁለት አመት የማይበልጥ ይሆናል። ሆኖም አባላት እንደገና ተመርጠው ለሁለት ዙር ብቻ ሊያገለግሉ ይችላሉ።

ክፍል ዘጠኝ

የሥነ-ስርዓት ድንጋጌዎች

አንቀጽ 32:- የዲስፕሊን ጥፋት ክስ አመሠራረት

1. ማንኛውም ከመማር ማስተማር ጋር የተያያዙ ጥፋቶችን ተፈጽመው ሲገኙ ግለሰቡ (ተማሪ፣ መምህር፣

አስተዳደር ሠራተኛ) አባል ሆኖ ያለበት የትምህርት ክፍል ኃላፊ ወይም የሥራ ክፍል ኃላፊ በጽሑፍ የተደራጀ ክስ ይመሰርታል። ይህም ከምዘናና ከፈተና አስተዳደር፣ ከቤተ መጽሐፍት፣ ከሪጅስትራር፣ ከመማሪያ ክፍል፣ ከዩኒቨርሲቲ ውስጥና ከዩኒቨርሲቲ ውጭ ባሉ ቤተ መከራዎች፣ በመስክ ላይ በሚደረግ የተግባር ትምህርትና ልምምድ፣ ከዩኒቨርሲቲ- ኢንዱስትሪ ትስስር፣ ከመምህራን፣ ከወርክሾፕና ከላቦራቶሪ ሠራተኞች ጋር በተገናኘ እና መሠል ከመማር ማስተማሩ ጋር ተያያዥ የሆኑ ዲስፕሊን ጥፋቶችን ያካትታል።

- 2. ከላይ በንዑስ አንቀጽ (1) ከተጠቀሱት ውጭ ያሉት ማንኛቸውም ጥፋቶች በተማሪዎች ተፈጽመው ሲገኙ አስተዳደራዊ ጉዳዮች ተደርገው ተወስደው የተማሪዎች አገልግሎት ዳይሬክተር ክስ ይመሰርታል።
- 3. ከላይ በንዑስ አንቀጽ (1) ከተጠቀሱት ውጭ ያሉት ማንኛቸውም ጥፋቶች በመምህራን ወይም በአስተዳደር ሠራተኞች ተፈጽመው ሲገኙ በሰው ሀብት ልማትና አስተዳደር ዳይሬክተር ክስ ይመሰርታል።

አንቀጽ 33:- የዲስፕሊን ጥፋት ክስ አቀራረብ

ማንኛውም የዲስፕሊን ጥፋት ክስ የሚከተሉትን ድንጋጌዎች ተከትሎ ይቀርባል።

- 1. ማንኛውም የዲስፕሊን ጥፋት ክስ በጽሑፍ ይቀርባል።
- 2. የዲስፕሊን ጥፋት የክስ ጽሑፍ የሚከተሉትን ማካተት አለበት።

- ሀ. የከሳሹን ስም፣ ፊርማና አድራሻ እንዲሁም ክሱ የተመሰረተበት ቀን
- ለ. የተከሰሰ ስም፣ የሥራ ክፍል፣ መታወቂያ ቁጥር፣ የትምህርት ዓመት (ለተማሪ)
- ሐ. የዲስፕሊን ጥፋቱ የተፈጸመበትን ቦታ፣ ቀንና ሰዓት
- መ. የዲስፕሊን ጥፋቱን ዝርዝር ማብራሪያ
- ሠ. የተከሰሰበት የዲስፕሊን ጥፋቱ ደረጃ
- ረ. የማስረጃዎች ዝርዝር (ምስክር/እማኝ ካለ ስምና አድራሻ እንዲሁም የጽሑፍ) ከዋናው ጋር የተመሳከረ ቅጂ በማያያዝ
- ሰ. ሌላ ተጨማሪ ማስረጃ (ካለ)
- ረ. ተከሳሹ ከአንድ በላይ በሆነ የዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰ ከሆነ ለእያንዳንዱ ጥፋት ተለይቶ ከላይ (ሀ)- (ሰ) በተመለከተው መሠረት መቅረብ አለበት።
- ሸ. በጋራ እና ተመሳሳይ ጥፋት የተሳተፈ ከሆነ በጣምራ ሊከሰሱ ይችላሉ።

አንቀጽ 34:- ክስ መመስረቻ ጊዜ

- ሀ. የዲስፕሊን ጥፋቱ ከተፈጸመበት ቀን አንስቶ በ10 የሥራ ቀናት ውስጥ መቅረብ አለበት፤
- ለ. የዲስፕሊን ጥፋቱ አነስተኛ ከሆነና ለዲስፕሊን ኮሚቴ መቅረብ የሌለበት ከሆነ ሥልጣን የተሰጠው አካል ጥሰቱ በተፈጸመ በ3 ተከታታይ የሥራ ቀናት ውስጥ እርምጃ ወስዶ ያሳውቃል።
- ሐ. ከላይ በ(ሀ)ና በ(ለ) የተደነገገው ቢኖርም በዚህ መሠረት ያልተፈጸመ ከሆነ ጉዳዩ የሚመለከታቸው የዩኒቨርሲቲው ኃላፊዎች ተጠያቂነት እንደተጠበቀ ሆኖ የዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊዎች በየትኛውም ጊዜ ጉዳዩን ማንቀሳቀስ ይችላሉ።

አንቀጽ 35:- ክስን ስለማሻሻል

- ሀ. በዲስፕሊን ጥፋት የክስ ጽሑፍ ውስጥ የተገለጸው ጥፋት ዝርዝር በሚመለከት መሠረታዊ በሆኑ ነጥቦች ላይ ስህተት ወይም ግድፈት መኖሩ ሲታወቅ የውሳኔ ሐሳብ ከመቅረቡ በፊት በማናቸውም ጊዜ ክሱን ማሻሻል ይቻላል።
- ለ. በንዑስ አንቀጽ (ሀ) መሠረት የዲስፕሊን ክሱ ሊሻሻል የሚችለው በከሳሹ አነሳሽነት ወይም ክሱን በሚያጣራው የዲስፕሊን ኮሚቴ ጥያቄ መሠረት ሊሆን ይችላል።

አንቀጽ 36:- ክስ ስለማቋረጥ

ሀ. የዲስፕሊን ጥፋት ክስ የቀረበበት ተከላኝ በሞት ወይም በማናቸውም ሌላ ምክንያት ከዩኒቨርሲቲው ጋር ያለው ግንኙነት ሙሉ በሙሉ የተቋረጠ እንደሆነ ክሱ መታየት ያቆማል።

- ለ. ነገር ግን መካከለኛና ከዚያ በላይ የዲስፕሊን ጥፋት የፈጸመ ተከላኝ በንዑስ አንቀጽ (ሀ) ላይ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ በማንኛውም የትምህርትና ስልጠና ተቋም ለመማር የተመዘገበ ከሆነ ወይም የተቀጠረ ከሆነ ክሱ መታየቱን ይቀጥላል። ውሳኔውም ለመማር ወደተመዘገበበት ወይም ለመስራት ወደተቀጠረበት አዲሱ ተቋም ለአፈጻጸም ይላካል። ውሳኔውን የሚፈጽም ተቋም በዚህ መመሪያ መሠረት ውሳኔውን ያስፈጽማል፤ ያልተረዳው የግንዛቤ ጉዳይ ካለ ውሳኔውን ያሳለፈውን ተቋም ማብራሪያ ሊጠይቅ ይችላል።
- ሐ. ከውሳኔ በፊት የዲስፕሊን ክስ የተመሠረተበት ተከላኝ ዝውውር አይፈቀድም።

አንቀጽ 37:- ክስን ስለማሳወቅ

- ሀ. የዲስፕሊን ኮሚቴ ክስ የቀረበበት ተከላኝ መልሱን ይዞ እንዲቀርብ የክሱን ጽሑፍና ማስረጃዎች ቅጅ አባሪ በማድረግ የክስ ማስታወቂያ አስፈርሞ ይሰጠዋል።
- ለ. የክስ ማስታወቂያው ክሱ የሚሰማበትን ቦታ፣ ቀንና ሰዓት የሚገልጽ ሆኖ ክሱ ከሚሰማበት ቀን ቢያንስ ከሶስት የሥራ ቀናት በፊት ለተከላኝ መድረስ አለበት።
- ሐ. ተከላኝ ሊገኝ ባለመቻሉ ወይም ለመቀበል ፈቃደኛ ባለመሆኑ የክስ ማስታወቂያውን ለመስጠት ያልተቻለ እንደሆነ በግልጽ በሚታይ የተቋሙ የማስታወቂያ ሰሌዳ ላይ ተለጥፎ ለአምስት ተከታታይ ቀናት እንዲቆይ ይደረጋል።

አንቀጽ 38:- የክስ መልስ ስለማቅረብ

- ሀ. ተከላኝ የክስ መልሱን ማቅረብ ያለበት በጽሑፍ ነው።
- ለ. ተከላኝ የተከሰሰበት ጉዳይ:-
  1. በዲስፕሊን ጥፋት የማያስከስሰው ከሆነ ወይም
  2. ቀደም ሲል ውሳኔ የተሰጠበት ከሆነ ክሱ ሊታይ አይገባውም የሚል የክስ መቃወሚያ የማቅረብ መብት አለው።
  3. ከላይ (1) እና (2) መሠረት የቀረበውን መቃወሚያ የዲስፕሊን ኮሚቴው የተቀበለው እንደሆነ ክሱ እንዲቋረጥ የውሳኔ ሀሳብ ያቀርባል። መቃወሚያውን ያልተቀበለው ከሆነ በዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰው ተከላኝ ለቀረበበት ክስ መልስ እንዲሰጥ ይዘዋል።
- ሐ. የዲስፕሊን ክስ የቀረበበት ተከላኝ ክሱን በማመን ወይም በመካድ መልሱን ማቅረብና ሲጠራም በአካል በመቅረብ ለዲስፕሊን ኮሚቴው ስለጉዳዩ የማስረጃት ግዴታ አለበት።
- መ. የክስ መልሱ በክሱ ለተጠቀሰው ለእያንዳንዱ የዲስፕሊን ጥፋት የተሰጠውን ምላሽና ተከላኝ የሚፈልጋቸውን የመከላከያ ማስረጃዎችን ዝርዝር የያዘ ሊሆን ይገባል።
- ሠ. የክስ መልሱ ተከላኝ ከዘረዘራቸው የመከላከያ ማስረጃዎች መካከል በእጁ የሚገኙትን የጽሑፍ ማስረጃዎችን ቅጅ የያዘና የዲስፕሊን ኮሚቴው እንዲያስቀርብለት የሚጠይቃቸውን ማስረጃዎች የትና በማን እጅ እንዳሉ በግልጽ የሚያሳይ መሆን አለበት።
- ረ. በዲስፕሊን የተከሰሰ ተከላኝ የመከላከያ ማስረጃዎችን አቅርቦ የማሰማት መብት ይኖረዋል። ነገር ግን ቅረብ በተባለበት ዕለትና ሰዓት ባይቀርብ በቀረቡት ሪፖርቶችና ማስረጃዎች ላይ መሰረት ተደርጎ የቅጣት ውሳኔ ይተላለፍበታል።
- ሰ. በዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰው ተከላኝ በማመን መልስ የሰጠ እንደሆነ ተጨማሪ ማጣራት አስፈላጊ ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር ክሱን ከዚህ መመሪያ ጋር በማገናዘብ የውሳኔ ሐሳብ ይቀርባል።
- ሸ. በዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰው ተከላኝ በመካድ መልስ የሰጠ እንደሆነ ኮሚቴው የሁለቱንም ወገን ምስክሮች በመስማትና ሌሎች ማስረጃዎችን በመመርመር አጣርቶ የውሳኔ ሐሳቡን ያቀርባል።

አንቀጽ 39:- ምስክር ስለመጥራት

- ሀ. የዲስፕሊን ኮሚቴው ምስክሮች ከሚፈለጉበት አንድ ቀን ቀደም ብሎ ቀርበው ቃላቸውን እንዲሰጡ መጥሪያ እንዲደርሳቸው ያደርጋል።
- ለ. በአንድ የዲስፕሊን ጥሰት ላይ የሚመሰክሩ ምስክሮች በአንድ ጊዜ ተጠርተው ተራ በተራ በኮሚቴው ፊት ቀርበው እንዲመሰክሩ ይደረጋል።
- ሐ. አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተጨማሪ ምስክሮችን ከሳሹ ወይም ኮሚቴው ሊያቀርቡና ምስክርነታቸውም ሊሰማ ይችላል።

አንቀጽ 40:- የምስክር ቃል ስለመስማት

- ሀ. ምስክሮች ሲሰሙ በዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰው ተከሳሽና ክሱን ያቀረበው አካል ሁለቱም በተገኙበት ይሆናል። ሆኖም ግን አንዱ ወገን ተነግሮት የቀረ እንደሆነ የምስክሮቹን ቃል ከመቀበል አያግድም።
- ለ. የምስክሮቹ መልስ ቃል በቃል የሚመዘገብ ይሆናል።
- ሐ. ተከራካሪ ወገኖች የቀረቡ ምስክሮችን ተጨማሪ ወይም መስቀለኛ ጥያቄዎችን መጠየቅና ይህም እንዲመዘገብላቸው ማድረግ ይችላሉ።

አንቀጽ 41:- በዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰው ተከሳሽ የመጨረሻ ቃል

የዲስፕሊን ኮሚቴው የዲስፕሊን ጥፋቱን የማጣራት ሥራ ከማጠናቀቁ በፊት ተከሳሹ የመጨረሻ ሐሳቡን በተከሰሰበት ጉዳይ ላይ እንዲናገር ዕድል ይሰጠዋል። ይህም ቃል በቃል ይመዘገባል። በቅጣት አወሳሰንም ለቅጣት ማክበጃነት ወይም ማቅለያነት ሊያገለግል ይችላል።

አንቀጽ 42:- የውሳኔ ሐሳብ ስለማቅረብ

- ሀ. የዲስፕሊን ኮሚቴ የዲስፕሊን ጥፋቱን አጣርቶ እንዳጠናቀቀ ወዲያውኑ የምርመራውን ውጤትና ሊወሰድ የሚገባውን የዲስፕሊን እርምጃ የሚያመለክት የውሳኔ ሐሳብ ፈርሞ ተጠሪ ለሆነበት ኃላፊ ያቀርባል፤
- ለ. የኮሚቴው የውሳኔ ሐሳብ የሚከተሉትን ሊይዝ ይገባል፤
  - የተከሳሹን ሙሉ ስም፣ መታወቂያ ቁጥር፣ የሥራ/የትምህርት ክፍል፣ የትምህርት ዓመት፣ የሚኖርበት ሕንጻና ዶርም ቁጥር፣
  - ተከሳሹ ተማሪ ከሆነ የተማሪውን የትምህርት ውጤት፣ የሠራኛ ከሆነ የሥራ አፈጻጸም
  - የተከሳሹ የቀድሞ ሪከርድ
  - የዲስፕሊን ጥፋቱን ዝርዝር፣ ደረጃና የተፈጸመበትን ሁኔታ
  - የተከሳሽ ምላሽ
  - የምስክሮችን ቃል፣
  - ዝርዝር የውሳኔ ሐሳብ
  - የኮሚቴው አባላት ፈርማ ያለበት ቃለ ጉባኤ ከነአባሪ ማስረጃዎች ጋር
  - የሰብሳቢው ፈርማ ያለበት ሽኚ ደብዳቤ
- ሐ. በዲስፕሊን ጥፋት የተከሰሰ ተከሳሽ ተጠርቶ ከተከሰሰበት ጉዳይ ነጻ መሆኑ ሲረጋገጥ ይህንን የሚገልጽ የጽሑፍ መረጃ ይሰጠዋል።

አንቀጽ 43:- የአ/ተ/ጉ/ ም/ፕሬዚዳንት ውሳኔ

የዩኒቨርሲቲው ም/ፕ ወይም የካምፓስ ዲን የቀረበለትን የውሳኔ ሀሳብ በዚህ መመሪያ መሠረት ከመረመረ በኋላ :-
ሀ. የኮሚቴውን የውሳኔ ሐሳብ ሙሉ በሙሉ የማጽደቅ

ለ. ኮሚቴው ያቀረበውን የውሳኔ ሐሳብ የማሻሻል

ሐ. ኮሚቴው ጉዳዩን እንደገና እንዲመረምር ምክንያቶችን ገልጾ የማዘዝ ሥልጠን አለው።

በተቋሙ የአ/ተ/ጉ/ ም/ፕሬዚዳንት ወይም በካምፓሱ ዲን የጸደቀው የዲስፕሊን ውሳኔ ለተከሰቱ በጽሑፍ ይሰጠዋል፤ ከካባድ የጽሑፍ ማስጠንቀቂያ እና ከዚያ በላይ የዲስፕሊን እርምጃ የተወሰደበት ከሆነ ተመሳሳይ ቅጂ በዩኒቨርሲቲው ግቢ ውስጥ ባሉ የማስታወቂያ ሰሌዳዎች ላይ ይለጠፋል።

አንቀጽ 44:- የውሳኔ አረጋገጥ

- ሀ. የዲስፕሊን እርምጃ ውሳኔ ከጸደቀበት ቀን አንስቶ ተፈጻሚ ይሆናል። ሆኖም ግን ተከሰቱ ዩኒቨርሲቲው ግቢ የሚታገድ ከሆነ እንደ ስፈላጊነቱ የ24 ሰዓታት ጊዜ ይሰጠዋል። ሆኖም እንደ አንድ ባለጉዳይ ከውጭ እየተመለሰ መጨረስ ያለበት ጉዳይ ካለ የሚመለከተውን አካል አስፈቅዶ መጨረስ ይችላል።
- ለ. በንዑስ አንቀጽ (ሀ) ላይ የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ጉዳዩን ይግባኝ ብሎ ይግባኝ ውሳኔ እስኪያገኝ ድረስ ለዩኒቨርሲቲው የበላይ ሃላፊ ጥያቄ አቅርቦ ከተፈቀደለት በግቢ ውስጥ ሆኖ እየተማረ/እየሠራ እና አገልግሎት እያገኘ ጉዳዩን መከታተል ይችላል።

አንቀጽ 45:- የዲስፕሊን ጉዳይ ሰሚ ኮሚቴ የክስ አሰማም ሂደት (ስነ-ስርዓት)

- 1. ሰብሳቢው የኮሚቴውን ስብሰባ በሊቀመንበርነት ይመራል። ሰብሳቢው በማይኖርበት ሰብሳቢው የሚወክለው ሰው ኃላፊነቱን ይረከባል።
- 2. የኮሚቴውን ቃለ ጉባኤ ጸሐፊው ይይዛል።
- 3. ተከሰቱ በጽሑፍና በቃል መልስ የማቅረብ መብት አለው።
- 4. ከፍተኛና አሳማኝ በሆነ ምክንያት ተከሰቱ በክርክሩ ሂደት መሳተፍ ያልቻለ እንደሆነ ሲታመን እስከሚችልበት ቀን ድረስ ክርክሩ እንዲቆይ ሊደረግ ይችላል።
- 5. ተከሰቱ ክሱን ለማስረዳት ከሰሻ ያቀረባቸውን ምስክሮች የመጠየቅ መብት አለው። ከሰሻም ተከሰሻ ያቀረባቸውን የመከላከያ ምስክሮች የመጠየቅ መብት አለው።
- 6. ተከሰቱ ዝም የማለት መብት አለው። ነገር ግን ዝምታው አምኖ እንደመቀበል ይቆጠራል።

ክፍል አስር

የቅጣት አወሳሰን

አንቀጽ 46:- ቅጣት ስለማቅለል

- ከዚህ ቀጥሎ የቀረቡት ምክንያቶች ለዲስፕሊን ጥፋቶች ለሚሰጡ ቅጣቶች የቅጣት ማቅለያ ሊሆኑ ይችላሉ።
- 1. ጥፋተኛው ከዚህ በፊት መልካም ስነ ምግባር የነበረው መሆኑ ከመዝገብ ሲረጋገጥና ከዚህ በኋላ የመድገም ሀሳብ የሌለው እንደሆነ በመፀፀት በጽሑፍ ያቀረበ ከሆነ፤
  - 2. ጥፋቱን የፈፀመው ከባድ አደጋ እየደረሰበት መስሎት ራሱን ለመከላከል በሚያደርገው ሙከራ ከሆነ፤
  - 3. ጥፋቱን እንዲፈፀም የተጎደው እጅ ካለበት፤
  - 4. ጥፋቱን ሲፈጽም አጥፊው በከፍተኛ አካላዊና ስነ-ልቦናዊ ጭንቀት ውስጥ ከነበረ፤
  - 5. ጥፋተኛው የሚጠበቅበትን ሁሉ በማድረግና ጥፋቱን በማመን ከፍተኛ የመፀፀት አዝማሚያ ያንፀባረቅ እንደሆነ፤

አንቀጽ 47:- ቅጣት ስለማክበድ

የዲስፕሊን ጥፋት በፈጸመ ተከሰሻ የሚተላለፍ የቅጣት ውሳኔ ላይ ቅጣቱን ሊያከብዱ የሚችሉ ጉዳዮች

እንደሚከተለው ቀርቦታል።

1. ተደጋጋሚ፣ በሌሊት ወይም ጨለማን ተገን በማድረግ፣ የጦር ወይም ሌላ አደገኛ መሳሪያ በመያዝ ከሆነ፣
2. ጥፋቱን የፈጸመው ከሌሎች የወንጀለኞች ቡድን ጋር በመሆን በተለይ በመሪ ተዋናይነትና አደራጅነት ከሆነ፣
3. ጥፋቱን የፈጸመው በቡድን በመሆን ጥፋቱ የከበደና በሌላው ላይ አስቦና ሆነ ብሎ ጉዳት ለማድረስ ከሆነ፣
4. ጥፋቱን የፈጸመው በማናለብኝነት፣ የተሰጠውን ወይም ያለበትን አደራ ወደ ጌን በመተው ሆን ብሎ ለማጥፋት አስቦ ከሆነ፣
5. ጥፋቱን የፈጸመው በከፍተኛ ጥላቻ በመነሳት ወይም ሆን ብሎ አስቦበት ከሆነ፣
6. ጥፋቱን የፈጸመው ለጥል ባልተዘጋጁና ባላሰቡ ንጹሀን ወይም በተቋሙ የበላይ ኃላፊዎች፣ መምህራን ወይም በአስተዳደር ሠራተኞች ላይ ከሆነ፣

አንቀጽ 48:- የዲስፕሊን ጥፋቱ በሪከርድነት በተያዘበት ወቅት ሲደገም

1. ቀድሞ ውሳኔ የተሰጠበት የዲሲፕሊን ግድፈት አነስተኛ ግድፈት ሆኖ ውሳኔው የሚያበቃበት ጊዜ ሳይደርስ በተመሳሳይ ምድብ ውስጥ የሚገኝ የድስፕሊን ጥፋት ከተደገመ እስከ አንድ ወሰን ትምህርት ከትምህርት ገበታ ያሳግዳል። የተደገመው ግድፈት አነስተኛ የዲስፕሊን ጥፋት ካልሆነ ግን በአዲስ መልኩ ይታያል።
2. ቀድሞ ውሳኔ የተሰጠበት ጥፋት ቀላል ሆኖ በተመሳሳይ ምድብ ውስጥ የሚገኝ ጥፋት ወይም አነስተኛ ጥፋት ከተደገመ ከአንድ እስከ ሁለት ዓመት ከትምህርት ገበታ ያሳግዳል። የተደገመው ጥፋት መካከለኛ ወይም ከፍተኛ ከሆነ በጣም ከፍተኛ የዲስፕሊን ቅጣት የሚጣልበት ይሆናል።
3. ቀድሞ ውሳኔ የተሰጠበት ጥፋት መካከለኛ ወይም ከፍተኛ ከሆነ የትኛውም ጥፋት ቢፈጽም ሙሉ በሙሉ የሚሰናበት ይሆናል።

አንቀጽ 49:- ተደራራቢ የዲሲፕሊን ጥፋት ሲፈጸም የቅጣት አወሳሰን

ተከሳሹ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ከዩኒቨርሲቲው የሚያሳግዱ የዲሲፕሊን ግድፈቶች በአንድ ጊዜ ወይም በመጀመሪያ ለፈጸመው ጥፋት ውሳኔ ከማግኘቱ በፊት ፈጽሞ ከተገኘ ለእያንዳንዱ ጥፋት ቅጣት ከተቀመጠ በኋላ የሁሉንም ቅጣት በመደመር ይወሰናል። የሁሉም ድምር ከሰሰት ዓመት ከበለጠ ሙሉ በሙሉ ከተቋሙ የሚሰናበት ሆኖ አግባብ ባለው ህግም ተጠያቂ ይሆናል።

አንቀጽ 50:-ውሳኔን ስለማሳወቅና ተያያዥ ጉዳዮች አፈጻጸም

1. ከምክር (ከግሳዔ) በስተቀር ማንኛውም በተከሳሽ ላይ በዲስፕሊን ጥፋት የሚወሰድ እርምጃ ለተከሳሹ በጽሑፍ ሊሰጠው ይገባል።
2. በዩኒቨርሲቲው ውስጥ በማንኛውም ደረጃ የሚወሰድ የዲስፕሊን ጥፋት እርምጃ ቢያንስ ለግቢ ደህንነትና ጥበቃ፣ ለሚመለከተው የትምህርት ክፍል ኃላፊ፣ ለሚመለከተው የሥራ ክፍል፣ ለተማሪዎች አገልግሎት ዳይሬክተር፣ ለአስተ/ጉ/ም ፕሬዚዳንት ለዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ በግልባጭ ማሳወቅ ይገባል። የተጠቀሱት አካላትም በአግባቡ አደራጅቶ ማስቀመጥ ይኖርባቸዋል።
3. ለዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ በሙሉ በግልጽ በሚታይ የማስታወቂያ ሰሌዳ ላይ በመለጠፍ ሌላው እንዲማርበት ይደረጋል።
4. ተከሳሹ ባጠፋው ጥፋት በጊዜያዊነትም ይሁን ሙሉ በሙሉ ከተቋሙ በሚታገድበት ወቅት የታገደበት ምክንያት በጽሑፍ ይገለጻል። በወቅቱ ተከሳሹ በዩኒቨርሲቲው በግቢ ውስጥ ባለመገኘቱ ወይም አድራሻው ባለመታወቁ ወይም በሌላ ምክንያት በአካል ሳይገኝ በመቅረቱ የታገደበትን ውሳኔ ለራሱ መስጠት ካልተቻለ

ውሳኔው በዩኒቨርሲቲው ማስታወቂያ ሰሌዳ ቢያንስ ለአምስት ተከታታይ ቀናት ተለጥፎ እንዲቆይ ይደረጋል።

5. ተከላኝ የተከሰሰበት የዲሲፕሊን ጥፋት ሙሉ በሙሉ ከዩኒቨርሲቲው እንዲታገድና ተማሪ ከሆነ የትምህርት ማስረጃው እንዳይሰጠው ካልተወሰነበት በስተቀር እስከ ዕግዱ ያለው የትምህርት ማስረጃ በዲሲፕሊን ጥፋት ምክንያት ያቋረጠ መሆኑን ከሚገልጽ ሸኚ ደብዳቤ ጋር ይሰጠዋል።
6. የተከላኝ በጊዜያዊነትም ይሁን ሙሉ በሙሉ ከተቋሙ መታገድ ከዕግዱ ጋር ያልተያያዙ መብቶችንና ግዴታዎችን ተፈጻሚነት አያስቀርም።
7. ውሳኔ ለመስጠትም ይሁን ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ የሰው ሀብት ልማትና አስተዳደር ዳይሬክተር፣ የተማሪዎች አገልግሎት ዳይሬክተር እና የተማሪዎች ህብረት የውሳኔ መጓተት እንዳይፈጠር አፈፀፀሙን ይከታተላሉ።

አንቀጽ 51:- የዲሲፕሊን ጥፋት ቅጣትን በሪከርድነት ስለመያዝ

ማንኛውም ተከላኝ የዲሲፕሊን ጥፋት የቅጣት ውሳኔ ከተላለፈበት በኋላ በግል ፋይል ውስጥ ገብቶ በሪከርድነት ሊያዝበት የሚችለው

1. ለአንስተኛና ቀላል የዲሲፕሊን ጥፋቶች ቅጣት ከተላለፈበት ቀን ጀምሮ ለአንድ ዓመት ብቻ የሚቆይ ሲሆን በተከላኝ ማህበረ ውስጥ ከአንድ ዓመት በላይ ተቀምጦ ቢገኝ ዋጋ አይኖረውም።
2. ለመካከለኛ፣ ከፍተኛና በጣም ከፍተኛ የዲሲፕሊን ጥፋቶች ውሳኔ ከተላለፈበት ቀን ጀምሮ ተከላኝ ተማሪ ከሆነ በሰነድነት በተመራቁው ፋይል ውስጥ ሁሌም ይቀመጣል።

**ክፍል አስራ አንድ
የይግባኝ ስነ-ሥርዓት**

የይግባኝ ውሳኔ አሠጣጥ ሂደቱ ከዲሲፕሊን ጥፋት ክስ አመሠራረት እስከ ውሳኔ አፈጻጸም ድረስ ካለው ጋር ተመሳሳይ ሂደትን የሚከተል ነው።

አንቀጽ 52:- የይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ ስለማቋቋም

የዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ የዩኒቨርሲቲው የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴ እንዲመረምረው ያደርጋል።

አንቀጽ 53:- ይግባኝ የማቅረብ መብት

- ሀ. ጥፋተኝነት የተወሰነበት ተከላኝ ቅሬታውን (ይግባኙን) ለይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ እንዲቀርብለት ለዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ ውሳኔው ከተገለጸበት ቀን ጀምሮ ባሉት አስር የሥራ ቀናት ውስጥ በጽሁፍ ማመልከቻ የማቅረብ መብት አለው። የይግባኝ ማመልከቻውም የሚከተሉትን መያዝ አለበት።
  - i. የይግባኝ አቅራቢ ስም፣ መታወቂያ ቁጥር፣ ጾታና እድሜ
  - ii. የሚሰራበት ሥራ ክፍል፣ ተማሪ ከሆነ የሚማርበት ፋካሊቲ፣ ትምህርት ክፍልና የትምህርት ዓመት
  - iii. የቅሬታው መንስኤ
  - iv. ደጋፊ ማስረጃዎች /ካሉ/
  - v. አመልካች የሚሻው መፍትሄ
  - vi. ቀንና ፊርማ
- ለ. ለዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ በወቅቱ የቀረበውን ቅሬታ አይቶ መጣራት አለበት ብሎ ሲያምን የተጻፈውን ማመልከቻ ከአስፈላጊ መረጃ ጋር ለይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ ሊመራው ይችላል።
- ሐ. ይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ በዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ የተመራለትን ማስረጃዎች አግባብነት ካላቸው የተቋሙ ህጎች፣ መመሪያዎችና ደንቦች አንፃር በመመርመር በሰስት የሥራ ቀናት ውስጥ ቅጣቱን ሊያፀድቀው፣ ሊያሻሽለው ወይም ውድቅ እንዲሆን

ወይም እንደገና በዲስፕሊን ኮሚቴ እንዲመረመር ወይም ለየት ያለ ቅጣት እንዲወሰን ከዚህ መመሪያ ጋር የተገናዘበ አማራጭ የውሳኔ ሃሳብ ለዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ ሊያቀርብ ይችላል። በዚህ ላይ የዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ ውሳኔ ይሰጣል።

መ. ይግባኝ የሚቀርብባቸው ጉዳዮች መካከለኛና ከዚያ በላይ ምድብ ላይ ለሚገኙ የዲስፕሊን ጥፋቶች ላይ በተላለፈ ውሳኔ ላይ ነው።

አንቀጽ 54: የይግባኝ መሠረቶች

1. በዲስፕሊን ኮሚቴ ታይቶ በአስ/ተ/ጉ/ም/ፕ በጸደቀ የዲስፕሊን እርምጃ ላይ ቅሬታ ሲኖር
2. አዲስ ማስረጃ ካልተገኘ በስተቀር ይግባኝ መሠረት የሚያደርገው የዲስፕሊን ኮሚቴ ባሰባሰባቸው ማስረጃዎችና በውሳኔ መዝገብ ላይ ብቻ ነው። አዲስ የክስ ጭብጥ በይግባኔ ላይ አይቀርብም።
3. የይግባኝ ሰሚ ኮሚቴ ይግባኙን ማየት አግባብ ሆኖ ካገኘው፡
  - ሀ. የመጀመሪያ ክርክሩ ስነ-ስርዓቱን ጠብቆ ስለመካሄዱ፤
  - ለ. የተወሰነው ውሳኔ በቂ ማስረጃ ላይ የተመሰረተ ስለመሆኑ
  - ሐ. ቅጣቱ ተከላካይ አጥፋቷል ለተባለው ጥፋት ተመጣጣኝ ስለመሆኑ
 መ. ተከላካይ በዋናው ክርክር ሂደት ወቅት ሊያገኘው ያልቻለውና ውሳኔ ማስቀየር የሚችል ማስረጃ ካቀረበ ኮሚቴው የቀረበውን ማስረጃ መርምሮ በሶስት ቀን ውስጥ የውሳኔ ሐሳቡን ከመሸኛ ደብዳቤ ጋር በማያያዝ ለዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ በጽሑፍ ያቀርባል።

አንቀጽ 55:- የቅጣት አፈፃፀም

1. በተከላካይ ላይ የተወሰነውን ውሳኔ በማስታወቂያ ከወጣበት ሰዓት ጀምሮ ውሳኔው በጥፋተኛው ላይ ተግባራዊ ይሆናል፤
2. ተከላካይ የይግባኝ ማመልከቻ አቅርቦ ይግባኙ አግባብ መሆኑ ከታመነበትና ተከላካይ ሂደቱን በዩኒቨርሲቲው ውስጥ ወይም ሥራ ላይ ሆኖ መከታተል ከፈለገ ግቢ ውስጥ ወይም ሥራ ላይ በመቆየቱ በራሱ፣ በዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብና ንብረት ላይ የሚያመጣው አደጋ አለመኖሩ ከታመነበት የይግባኝ ስርዓቱን እስኪጨርስ ግቢ ውስጥ ወይም ሥራ ላይ እንዲቆይ በዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ ሊፈቀድለት ይችላል።

አንቀጽ 56:- የዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ ስልጣንና ኃላፊነት

- ሀ. በዲሲፕሊን ጥፋት የተከሰሰ ተከላካይ ጉዳይ በውሳኔ ሂደት ላይ እያለ የተከላካይ ግለሰብ ከተከሰሰበት የዲስፕሊን ጥፋት ክብደት አንፃር በዩኒቨርሲቲው ግቢ ውስጥ መኖር ወይ ሥራ ላይ መገኘት ለእርሱና ለሌሎች ጉዳይ ለሚመለከታቸው አካላት መልካም አለመሆኑን በማንኛውም መንገድ ለዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ ሲያውቅ ጉድዩ ተጣርቶ ውሳኔ እስኪሰጥበት ድረስ ተጠርጣሪው ሰብዓዊ መብቱ በአግባቡ ተጠብቆለት፣ አስፈላጊውን አገልግሎት ከዩኒቨርሲቲው ማግኘት በሚችልበት መንገድ በአካባቢው ፖሊስ ቁጥጥር ስር የማድረግ ሥልጣንና ኃላፊነት ይኖረዋል።
- ለ. በዚህ መመሪያ መሠረት ከተቋሙ ሙሉ በሙሉ ለተሰናበቱ ተከላካይ ግለሰቦች የተቋሙ የበላይ ኃላፊ ሁኔታዎችን ግምት ውስጥ አስግብቶ ይቅርታ የማድረግ ወይም ውሳኔውን የማሻሻል ሥልጣን አለው። ሆኖም ተከላካይ ያጠፋው ንብረት ዋጋ ያለው ከሆነ ተቋሙ እንዲከፍል ማድረጉን አያስቀርም።
- ሐ. የዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ በዲስፕሊን ጥፋት ተከሰ የጥፋተኝነት ውሳኔ ከተላለፈ በኋላ ይቅርታ የሚያደርግለት ወይም ውሳኔውን የመገደብ ስልጣኑን የሚጠቀመው ተከላካይ የቀድሞ ሪከርዲንና ከጥፋቱ ተምሮ የተፀፀተ መሆኑን ሲያረጋግጥና ይህንንም የሚገልጽ የይቅርታ ደብዳቤ በጽሑፍ ተከላካይ ሲያቀርብና ሲታመንበት ነው።

አንቀጽ 57: የመጨረሻ ውሳኔ

በዲስፕሊን ጉዳይ የዩኒቨርሲቲው የበላይ ሃላፊ ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።

**ክፍል አስራ ሁለት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

አንቀጽ 58:- የሰዓት ገደብ

- 58.1. ማንኛውም ተማሪ ከምሽት 1:00 ሰዓት ጀምሮ እስከ ንጋቱ 12:30 ሰዓት ድረስ ከግቢ መውጣትም ሆነ ወደ ግቢ መግባት የተከለከለ ነው።
- 58.2. ከተማሪ ውጭ ያሉ ሌሎች ግለሰቦች በልዩ ሁኔታ ከላይ ከተጠቀሰው ሰዓት ውጭ ወደ ግቢ መግባትና ከግቢ መውጣት ቢያስፈልግ ኃላፊነት በተሰጠው አካል ፈቃድ ማግኘት አለባቸው።

አንቀጽ 59:- ልዩ ፍላጎት ያላቸው ተማሪዎች፣ መምህራንና አስተዳደር ሠራዊቶችን በሚመለከት

- 59.1. በዩኒቨርሲቲው የአካል ጉዳት ያለባቸውና የሌሎችን ድጋፍ የሚሹ የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ አባላት ሲኖሩ እነርሱና የሚያግዙአቸው ሊያደርጉት ስለሚገባ ጥንቃቄ እንደየልዩ ፍላጎታቸው ዓይነትና መጠን ግንዛቤ መፍጠርና ስልጠና መስጠት አለባቸው።
- 59.2. ልዩ የመማሪያ ክፍል፣ የቤተ መጽሐፍት፣ የምግብ አቅርቦት የሚፈልጉ ሆነው ሲገኙም አገልግሎቱን የሚያገኙበትን ልዩ ሁኔታ እንዲመቻችላቸው ይመከራል።
- 59.3. ምንም ዓይነት ልዩ ፍላጎት ቢኖራቸውም ከሌሎች ሰዎች ጋር ግቢ ውስጥ በሚሆኑበት ጊዜ ሁሉ አካላዊ ርቀትን መጠበቅ፣ እጅ የመታጠብ፣ አፍና አፍንጫ መሸፈኛ ማስክ የመጠቀም ግዴታ አለባቸው።

አንቀጽ 60:- የዲስፕሊን ውሳኔና እርምጃ አወሳሰድ

ከከቪድ-19 በሽታ ስርጭት ለመከላከልና ለመቆጣጠር የወጣውን ይህንን መመሪያ ጥሶ የተገኘ ማንኛውም የዩኒቨርሲቲው ማህበረሰብ አባል ቀደም ሲል የነበረውን የዲስፕሊን ውሳኔና እርምጃ አወሳሰድ ሂደት ሳይጠብቅ በልዩ ሁኔታ አፋጠኝ ውሳኔ የሚሰጥበትና እርምጃ የሚወሰድበት አሠራር በዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ ውሳኔ ተግባራዊ ሊሆን ይችላል።

አንቀጽ 61:- ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ህጉች

ከከቪድ-19 ወረርሽኝ ጋር ተያያዥነት የሌላቸው ህጎችና ክልከላዎች በመደኛው የዩኒቨርሲቲው የዲሲፕሊን መመሪያ የሚፈጸሙ በመሆኑ በዚህ መመሪያ አልተካተቱም።

አንቀጽ 62:- የመተባበር ግዴታ

ማንኛውም ሰው ወደ ግቢ ውስጥ ሲገባም ሆነ በግቢ ውስጥ በሚያደርጋቸው እቅስቃሴዎች ሁሉ ይህን መመሪያ የማክበርና የማስከበር ግዴታ አለበት።

አንቀጽ 63:- የማስፈጸም ኃላፊነት

ይህንን መመሪያ የዩኒቨርሲቲው የበላይ ኃላፊ ለማህበረሰብ በሙሉ የማስተዋወቅና ግንዛቤ በመፍጠር በበላይነት የማስፈጸም ኃላፊነት አለበት።

አንቀጽ 64:- ክትትል፣ ግምገማና ሪፖርት

ለዩኒቨርሲቲው ግቢ ውስጥ የዚህን መመሪያ አተገባበር ሂደትንና ውጤቱን የመከታተል፣ የመገምገምና በመደበኛነት ለሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር ሪፖርት የማቅረብ ኃላፊነት አለባቸው።

አንቀጽ 65:- መመሪያውን ስለማሻሻልና ስለመሻር

ይህ መመሪያ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ የሳይንስና ከፍተኛ ትምህርት ሚኒስቴር በሚሰጠው አቅጣጫ ዩኒቨርሲቲው ሊያሻሽለው ወይም ሊሽረው ይችላል።

አንቀጽ 66:- የመመሪያ ስያሜ

ይህ መመሪያ በኮቪድ-19 ወረርሽኝ ወቅት የደብረ ማርቆስ ዩኒቨርሲቲ ማህበረሰብ ልዩ የዲሲፕሊን መመሪያ ተብሎ ይጠራል።

አንቀጽ 67:- መመሪያው የሚጻፍበት ጊዜ

ይህ መመሪያ ከ ----- 2013 ዓ.ም ጀምሮ የጻፍ ይሆናል።

.....
ታፈረ መለኩ (ዶ/ር)
ፕሬዚዳንት